

Kommunplan 2014-2016

tyresö kommun

KAPITEL 1. INLEDNING OCH BESLUT	4
KAPITEL 2. VISION FÖR TYRESÖ KOMMUN 2030	6
KAPITEL 3. PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	7
KAPITEL 4. KOMMUNGEMENSAMMA UPPDRAG OCH KVALITETSGARANTIER	11
KAPITEL 5. KOMMUNGEMENSAMMA MÅL	12
KAPITEL 6. MÅL OCH EKONOMISKA RAMAR FÖR VERKSAMHETSOMRÅDEN OCH KOMMUNENS BOLAG	16
KAPITEL 7. INVESTERINGSPROGRAM OCH UPPLÅNING	59
KAPITEL 8. UPPFÖLJNING, INTERNKONTROLL OCH KOMMUNIKATION	60
KAPITEL 9. STYRPROCESSENS ÅRSHJUL	62
KAPITEL 10. FÖRTECKNING ÖVER KOMMUNGEMENSAMMA STYRDOKUMENT	63
BILAGA 1. DRIFTBUDGET 2014-2016 TKR	65
BILAGA 2 FINANSFÖRVALTNING 2014-2016 TKR	67
BILAGA 3 RESULTATRÄKNING 2014-2016 TKR	68
BILAGA 4. BALANSRÄKNING TKR	69
BILAGA 5 INVESTERINGAR 2013-2018 (TKR)	70
BILAGA 6 TAXOR OCH AVGIFTER	81
BILAGA 7 ANGÅENDE MÅL I KOMMUNPLAN 2014-2016	83

Kapitel 1. Inledning och beslut

Förslaget till kommunplan har utarbetats enligt den styrprocess som godkändes av kommunfullmäktige den 14 april 2011. Ett viktigt syfte med styrprocessen är att uppnå en större långsiktighet, helhetssyn och medborgarperspektiv i planeringen.

Kommunfullmäktige anger övergripande mål och budgetramar för den treåriga planperioden. Mål och budget för hela kommunen baseras på den omvärldsanalys som tagits fram i samverkan mellan nämnder, förvaltningar, råden och fackliga organisationer. Kommunfullmäktige fattar beslut redan i juni så att nämnder och förvaltningar kan utnyttja hösten för sin planering.

I årets kommunplan anges kommungemensamma mål inom fem olika övergripande områden som gäller för planperioden. Fyra kommungemensamma uppdrag samt två kvalitetsgarantier inom övergripande områden anges. Hela kommunens ansvarsområde är uppdelat i 19 olika verksamhetsområden. Varje område har analyserats utifrån nya förutsättningar i omvärlden. En beskrivning görs av verksamhetens innehåll och syfte. Vidare anges mål, driftbudget, aktuella investeringar, taxor och avgifter samt vilka väsentliga förändringar som planeras under planperioden. Vilket år målen ska uppnås anges särskilt. Ett antal mål som antagits i Kommunplan 2012-2014 respektive Kommunplan 2013-2015 har omformulerats i syfte att förtydliga målet eller för att möjliggöra mätning då mätmetoderna förändrats över tid. Nya mål föreslås för planperioden och några tidigare antagna mål föreslås utgå. Ett gemensamt investeringsprogram har framtagits. Hur uppföljning, internkontroll och kommunikation ska ske redovisas.

En viktig del i planen är också det årshjul där planering, genomförande och uppföljning sker löpande. De styrdokument som är gemensamma för hela kommunen finns också angivna, så att planen blir ett gemensamt och enhetligt verktyg för ledning och styrning.

Efter beslut i kommunfullmäktige den 12 juni 2013 påbörjas nämndernas arbete med nämndplaner för det kommande året som innehåller de verksamhetsområden som respektive nämnd har ansvar för. Där finns också en mer konkret budget, nyckeltal och ettåriga mål för verksamhetsområdena som ska bidra till att förverkliga den gemensamma visionen och de långsiktiga målen och uppdragen i kommunplanen. I nämndplanen fastställs kvalitetsgarantier inom verksamhetsområdena. Hur mål och budget samt kvalitetsgarantier följs upp och kommuniceras, nämndens årshjul och nämndgemensamma styrdokument tas också fram. Detta arbete är klart till oktober, då planerna behandlas i respektive nämnd.

Under november och december tar enheterna fram enhetsplaner där de aktiviteter som ska genomföras utifrån beslutade mål och budget definieras. Förvaltningschefen godkänner enhetsplanerna.

Kommunfullmäktige beslutar att

1. fastställa utdebiteringen för 2014 till 19,48 kronor per skattekrona,
2. den i kommunplanens kapitel 2 redovisade visionen för år 2030 ska ligga till grund för den verksamhet kommunen bedriver och planerar liksom för kommunens insatser och påverkan utanför den egna verksamheten,
3. fastställa de kommungemensamma uppdrag och kvalitetsgarantier som framgår av kapitel 4 i kommunplanen,
4. fastställa de kommungemensamma mål som framgår av kapitel 5 i kommunplanen,
5. fastställa de mål som anges för olika verksamhetsområden som anges i kapitel 6 i kommunplanen,
6. de nu gällande mål som anges i bilaga 7 till kommunplanen ska utgå under planperioden 2014-2016,
7. fastställa budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåren 2014-2016 enligt vad som framgår av bilagorna 1 och 2 till kommunplanen,
8. fastställa budgeterade resultaträkningar, finansieringsanalyser och balansräkningar för budgetåren 2014-2016 enligt bilagorna 3 och 4 till kommunplanen,
9. fastställa det budgeterade investeringsprogram som redovisas i bilaga 5 till kommunplanen,
10. godkänna att kommunstyrelsen får besluta efter förslag från berörd nämnd om smärre omfördelningar mellan verksamhetsområden inom en nämnd om det behövs för att uppnå en bättre samlad måluppfyllelse inom nämndens verksamheter,
11. lån får tas upp inom en ram på 750 miljoner kronor,
12. godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 690 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,
13. fastställa revisorernas budget till 1 350 000 kronor för 2014 samt
14. den årliga borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB uppgår till 0,4 procent av borgensbeloppet per år from 2014-01-01.

Kommunstyrelsen beslutar att

1. ge i uppdrag till samhällsbyggnadschefen att utarbeta en strategi för markförvärv och förädling av markinnehav inom verksamhetsområde nr.1 Plan och exploatering

Kapitel 2. Vision för Tyresö kommun 2030

Tyresö – den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen

I Tyresö bor nu drygt 50 000 invånare. Det finns en stark känsla för Tyresö. Kommunens läge med närhet till naturen, storstaden och en expansiv arbetsmarknad bidrar till den positiva utvecklingen. Den långsiktiga stadsbyggnadsplaneringen och genomtänkta markanvändningen är en viktig del i kommunens framgång.

Tyresö Centrum är omtalat för satsningen på en genomtänkt förtätning där en del höga byggnader har byggts och en ökad stadsmässighet förverkligats. Det finns ett väl avvägt boende med både bostads- och hyresrätter. Valet att bygga bostäder som är särskilt attraktiva för äldre gör att många väljer att bo kvar, leva och trivas i Tyresö.

Trollbäcken har ett väl utvecklat serviceutbud inte minst tack vare de mindre förtätningar som genomförts runt Trollbäckens Centrum. Den lokala service är god i Tyresö Strand där Trädgårdsstaden färdigställts. Ett nytt mindre centrum med småskalig service har tillkommit vid Trinntorp. Den varsamma omvandlingen av Östra Tyresö som pågått under många år är färdig.

Infrastrukturen har byggts ut bland annat med ett tredje körfält på Tyresövägen.

Tack vare en målmedveten och uthållig satsning på skolan har utbildnings-nivån höjts markant. Förskolan och grundskolan har ett särskilt fokus på att se varje individ och låta varje barn utvecklas utifrån sin potential. Utvecklingen har gått från ”en skola för alla” till ”en skola för var och en”. Gymnasiet är framgångsrikt i nya lokaler. Tyresö är nu en av Sveriges bästa skolkommuner.

Tyresö är en välmående kommun med små sociala problem. Detta är en konsekvens av en ökad självförsörjning, låg arbetslöshet och rätt prioriteringar inom välfärdens kärna. Äldreomsorgen har prioriterats särskilt och är väl anpassad till de äldres behov och efterfrågan.

Tyresö är känt i hela landet för sitt framgångsrika föreningsliv. Kommunen har år efter år legat med i toppen när företagsklimatet rankas. Med ett rikt och differentierat näringsliv med många småföretagare är Tyresö något av ett ”Stockholms Gnosjö”. Skrubba är fyllt med mängder av arbetsplatser. Antalet besökande turister har ökat bland annat genom att övermattnings-möjligheterna har blivit fler och Tyresö Slott och park fyllts med aktivitet.

Det medvetna miljöarbetet och förverkligandet av åtgärderna i klimat-strategin har gett goda resultat. Nya hus som byggs är energineutrala.

Gång- och cykelvägnätet är väl utbyggt och sammanlänkat med våra grannkommuner vilket lett till kraftigt ökat cyklande. Kollektivtrafiken fungerar bra med korta restider till såväl Stockholm som Nacka och Södertörns-kommunerna genom utbyggda tvärförbindelser och även spårburen trafik.

Kommunens ekonomi är stabil och i bra balans. Underhållet av fastigheter och anläggningar ligger på rätt nivå och det goda samarbetet med grannkommunerna, inte minst på Södertörn, är några av skälen till den goda ekonomin. Tyresö har uppmärksammats nationellt för sina särskilda satsningar på att öka fokus på medborgarna. Det har resulterat i en topposition i landet vad gäller nöjda medborgare.

Kapitel 3. Planeringsförutsättningar

Konjunkturutveckling

Den ekonomiska krishantering i flera europeiska länder, som bl a lett till ett fall i euroområdet bruttonationalprodukt under det sista kvartalet 2012, påverkar alltså även den svenska ekonomins utveckling negativt. Dels innebär den att efterfrågan på svensk export är låg, dels utgör osäkerheten om den fortsatta utvecklingen en dämpande faktor på den inhemska efterfrågan. Den svenska bruttonationalprodukten ökade inte alls under det fjärde kvartalet 2012.

Under de senaste månaderna kan ändå en viss förbättring i förtroendet bland hushåll och företag skönjas, men återhämtningen kommer att ta tid. Den prognosticerade utvecklingen under de närmsta åren kan sammanfattas i några nyckeltal enligt vad som framgår av följande tabell¹. Siffrorna avser procentuell förändring utom för arbetslöshet, som uttrycker procentuell andel av arbetskraften.

Tabell. Ekonomiska nyckeltal

	2012	2013	2014	2015	2016
Bruttonationalprodukt	1,2	1,3	2,4	3,0	3,1
Arbetade timmar	0,6	0,2	0,6	1,1	1,2
Sysselsättning	0,7	0,5	0,4	1,0	1,2
Arbetslöshet	8,0	8,2	8,2	7,7	7,0
KPIF ²	1,0	1,0	1,4	1,6	1,8

Som framgår av tabellen beräknas tillväxten i bruttonationalprodukten först mot den senare delen av planperioden närma sig vad som för svensk ekonomi kan betecknas som normala värden.

De nyckeltal som belyser utvecklingen på arbetsmarknaden visar att sysselsättningen, oavsett om den mäts som arbetade timmar eller antal sysselsatta, växer mycket långsamt de första åren och därefter något snabbare. Som en konsekvens av det är det först under de båda sista åren man kan räkna med att arbetslösheten sjunker.

Man kan också räkna med att inflationstakten under hela perioden ligger väl under tvåprocentmålet.

En direkt konsekvens av den utveckling som här har beskrivits är att tillväxten i skatteunderlag blir utomordentligt låg i planperiodens inledning och kommer för Tyresö del att uppgå till ca 1,9 procent för 2014. För 2015 och 2016 beräknas tillväxten bli respektive 3,2 och 4,6 procent.

Befolkningsutveckling

Som framgår av tabellen nedan beräknas kommunens befolkning fortsätta att öka. Enligt den befolkningsprognos som utarbetades i mars 2013 kommer antalet invånare att öka med nästan 6 000 personer under de närmaste tio åren. Det motsvarar en genomsnittlig ökningstakt på ca 1,3 procent per år.

¹ Källa: Konjunkturläget, mars 2013

² Anger prisutvecklingen rensat från effekter av förändrad räntenivå

Ålder	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0	436	502	508	529	531	549	561	558	575	584	593
1-5	2 937	2 834	2 809	2 793	2 828	2 896	2 996	3 038	3 085	3 117	3 161
6	639	654	644	676	635	601	566	633	642	656	653
7-12	3 841	3 900	3 967	4 013	4 100	4 077	4 009	3 929	3 909	3 898	3 872
13-15	1 763	1 783	1 849	1 926	1 950	2 031	2 081	2 121	2 115	2 095	2 129
16-18	1 930	1 848	1 790	1 814	1 841	1 912	1 978	1 993	2 073	2 121	2 160
19-64	25 071	25 389	25 703	26 243	26 749	27 191	27 513	27 847	28 316	28 629	28 869
65-79	5 673	5 791	5 849	5 904	5 903	5 887	5 876	5 832	5 760	5 751	5 750
80-w	1 474	1 557	1 649	1 727	1 840	1 958	2 052	2 170	2 300	2 413	2 565
Summa	43 764	44 257	44 769	45 625	46 378	47 101	47 631	48 121	48 775	49 264	49 753

Under den nu aktuella planeringsperioden, 2014-2016, beräknas antalet barn i förskoleålder bli relativt oförändrat. Det gäller också antalet gymnasieungdomar. Antalet elever i grundskoleålder beräknas däremot bli cirka 350 fler.

Invånarna i yrkesverksam ålder kommer att öka med mer än 1 300 personer.

När det gäller de äldre åldersgrupperna blir de yngre pensionärerna drygt 100 fler medan den äldsta, och mest omsorgskrävande, gruppen ökar betydligt snabbare. Det innebär att antalet personer över 80 år beräknas öka med cirka 280 personer eller 18,2 procent under planperioden.

Ekonomiska förutsättningar för Kommunplan 2014-2016

Nedan visas utvecklingen av Tyresös skatteunderlag 2012-2016. Beräkningen bygger på den senaste befolkningsprognosen och den senaste skatteprognosen (april 2013) från Sveriges Kommuner och Landsting. Sammantaget är skatteprognosen oförändrad, men prognosen för utjämningsystemet är något bättre än tidigare beräkningar. Ansvaret för hemsjukvården kommer förmodligen att flyttas till kommunerna från landstingen till 2015. Då det samtidigt planeras skatteväxling för motsvarande ökning av ansvaret finns framtida finansiering för hemsjukvården. I beräkningar av skatteintäkter ingår inga förändringar pga hemsjukvården.

Skatteintäkternas utveckling

(miljoner kr)	2012	2013	2014	2015	2016
Egna skatteintäkter	1 790,5	1 848,3	1 903,0	1 979,0	2 072,0
Utjämning och statsbidrag	176,4	204,5	189,0	179,0	185,0
Summa	1 966,9	2 052,8	2 092,0	2 158,0	2 257,0
Procentuell förändring	3,5	4,4	1,9	3,2	4,6

Som framgår av tabellen ovan beräknas tillväxten av kommunens intäkter under 2014 endast uppgå till 1,9 %. I underlaget ligger också en befolkningsökning på lite drygt 1 procent per år.

Den i maj i Kommunfullmäktige beslutade resursfördelningsmodell ligger som grund till beräkningarna för de olika verksamhetsområdena. Budgetavräkning enligt resursfördelningsmodellen kommer att ske utifrån faktiska demografiska förhållanden.

Samtliga verksamhetsområden har fått en generell uppräknings på 1,0 procent för 2014. Inflationen uppgår f.n. till 0,0 % från mars 2012 till mars 2013. De centrala löneavtal som slutits ligger på ca 2,3 - 2,5 procent. Det innebär prioriteringar och effektiviseringar för att klara den generella uppräknings.

Budgeten har justerats för den demografiska utvecklingen inom verksamhetsområdena förskola, grundskola, gymnasium och äldreomsorg. Verksamhetsområdenas budgetar utökas 2014 sammantaget med 22,4 miljoner pga den demografiska utvecklingen.

Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde förskola förstärks med 5,0 miljoner 2014 utöver den generella uppräknings.

Verksamhetsområdet för personer med funktionsnedsättning utökas både 2014 och 2015 med vardera 5,6 miljoner för att kunna hantera de utökade volymerna inom verksamhetsområdet. Inom socialnämndens verksamhetsområden stärks också individ- och familjeomsorgen med 2,0 miljoner 2014. Detta för att utöka resurserna för utsatta barn.

Kultur- och fritidsnämndens budgetram utökas med 0,5 miljoner 2014. Medlen ska användas till att utöka aktivitetsstödet. Dessutom kompenseras nämnden för de tillkommande driftkostnaderna beroende på investeringar på Tyresövädden.

Gymnasieanslaget förstärks med 3,0 miljoner 2014.

Anslagen till verksamhetsområdena arbetscentrum och vuxenutbildning sänks med 5,5 miljoner då hyran för de nya lokalerna i nuvarande gymnasium är betydligt lägre. Av sänkningen fördelas 0,5 miljoner på arbetscentrum och resten på vuxenutbildningen.

Kommunstyrelsen kompenseras för högre kapitaltjänstkostnader för investeringar i vägar och infrastruktur, samt för ökade kostnader för kommunalförbunden.

Vidare stärks kommundirektörens stab med 0,3 miljoner i syfte att förbättra studie- och yrkesvägledningen. Dessutom avsätts 0,8 miljoner i ett projekt för att få utförare i annan regi inom fritidsgårdsverksamheten.

Borgensavgiften för Tyresö bostäder kommer att höjas, vilket stärker kommunen med ca 2,0 miljoner.

Nedan visas en tabell över nämndernas budgetutveckling.

Nettobudget per nämnd

(miljoner kronor)	Budget år 2013	Budget år 2014	Ökning mkr	%
Kommunstyrelsen	190,0	202,6	12,6	6,6%
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	226,1	220,7	-5,4	-2,4%
Kultur- och fritidsnämnden	101,9	106,4	4,5	4,4%
Barn- och utbildningsnämnden	868,5	892,4	24,0	2,8%
Socialnämnden	598,4	623,1	24,7	4,1%
Byggnadsnämnden	4,3	4,3	0,0	0,1%
Sammanlagt	1 989,1	2 049,5	60,4	3,0%

Borgen för lån till Tyresö Bostäder AB

Kommunfullmäktige beslöt 2011-06-16 bl a att godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för egen skuld för lån till Tyresö Bostäder AB inom en ram av 1 690 miljoner kronor. Den beslutade borgensramen kan bibehållas om en planerad försäljning till en bostadsrättsförening kan genomföras.

Kapitel 4. Kommungemensamma uppdrag och kvalitetsgarantier

Av nämndplanerna ska framgå vilka åtgärder som respektive nämnd avser vidta för att bidra till de gemensamma uppdragen.

Uppdrag 1 Taxor

Alla nämnder ska årligen, som ett led i beredningen av kommunplanen, se över sina taxor i syfte att avgiftsintäkterna, i den utsträckning som är rimlig eller tillåten, ska bidra till verksamheternas finansiering.

Uppdrag 2 Trygghet

Alla nämnder ska i sina verksamheter bidra till en hög trygghet i utomhusmiljön och eftersträva att öka antalet medborgare som engageras i det arbetet.

Uppdrag 3 Ekologiska livsmedel

Alla nämnder ska medverka till att andelen ekologiska livsmedel som nyttjas för måltider i kommunens verksamheter ökar så att den uppgår till minst 30 procent år 2014.

Uppdrag 4 Konkurrensutsättning av verksamheter och utvecklad valfrihet

Kommunens medborgare ska få en så bra verksamhet som möjligt, god kvalitet till lägsta möjliga kostnad och en utvecklad valfrihet. Den regiform som bäst uppfyller detta ska väljas. All kommunal verksamhet, med undantag för myndighetsutövning och verksamheter som enligt lag eller beslut av kommunfullmäktige ska undantas, kan därför prövas för konkurrensutsättning. Det gäller såväl befintliga som nya verksamheter. Nämnderna ska eftersträva att erbjuda olika alternativ för att ge medborgarna ökad mångfald och valfrihet. Mångfald innebär bland annat olika huvudmannaskap och driftsformer. Där LOV (lagen om valfrihet) kan tillämpas ska detta prövas.

Nämnderna ska därför i sina planer (nämndplaner) årligen redovisa dels vilka verksamheter som kommer att prövas för konkurrensutsättning eller införande av valfrihetssystem, dels resultatet av tidigare beslut om nya driftsformer eller införande av valfrihetssystem. När verksamheter konkurrensutsätts ska egenregianbud inte lämnas.

Kvalitetsgarantier

- Du får svar på eller bekräftelse av e-post inom 2 arbetsdagar, brev inom 10 arbetsdagar (om inte besked kan ges direkt)
- Du ska bara behöva ringa ett samtal till kommunen för att komma i kontakt med den person som kan hjälpa dig.

Kapitel 5. Kommungemensamma mål

Här beskrivs kommungemensamma mål inom områdena medborgarfokus och bemötande, näringsliv, god ekonomisk hushållning, arbetsgivarpolitik samt effektivitet.

Medborgarfokus och gemensamt förhållningssätt

Tyresö kommun arbetar utifrån ett medborgarperspektiv med servicekänsla, god nåbarhet, gott bemötande och lyhördhet gentemot medborgarna – både som myndighet och serviceorganisation. En fristående tillsynsorganisation tryggar kvaliteten och stimulerar verksamhetsutveckling. En samordnad satsning på e-tjänster förenklar medborgarens vardag, gör att medborgaren kan följa sitt eget ärendes gång och ger en snabbare ärendehantering. Tillgänglighetsaspekter beaktas för att underlätta för personer med funktionsnedsättning.

Det gemensamma förhållningssätt som ska genomsyra våra kontakter med medborgarna är:

- **Respekt.** Vi visar tolerans och respekt för den enskilde individen och människors lika värde
- **Närhet.** Vi ska skapa ett samhälle där beslut så långt som möjligt fattas av eller nära människor själva
- **Valfrihet.** Vi erbjuder olika alternativ för att ge medborgarna ökad valfrihet
- **Medborgarperspektiv.** Vi har ett uttalat medborgarperspektiv med stor servicekänsla och lyhördhet gentemot enskilda invånare

Mål att uppnå 2014, 2015 och 2016

Mål 1

Tyresös medborgarindex ligger bland de **tio** högsta värdena vid varje mätning
(*Medborgarundersökning vartannat år, nästa mätning våren 2013 därefter hösten 2014*)

Mål att uppnå 2015

Mål 2

80 procent av medborgarnas frågor besvaras
direkt, mäts via servicemätning per telefon och e-post.
(*Mäts årligen*)

Mål 3

Medborgarna erbjuds minst **20** medborgaranpassade e-tjänster med möjlighet att följa sina ärenden digitalt.

Mål att uppnå 2016

Mål 4

Andelen förvärvsarbete i åldersgruppen 20-64 år har ökat.

(SCB årlig statistik RAMS i förhållande till Tyresös befolkning år 2011: **82,5 procent**)

Ett blomstrande näringsliv

Entreprenörandan är stark i Tyresö och kommunen främjar företagsklimatet och inbjuder till nyetableringar av företag. En nära samverkan med näringslivet är en framgångsfaktor.

Mål att uppnå 2014

Mål 5

Bildandet av sociala företag uppmuntras så att minst **fem** sådana finns

Mål att uppnå 2014 och 2015

Mål 6

Tyresö hör till de **25** bästa kommunerna i Svenskt Näringslivs bedömning av företagsklimat

(mäts årligen)

Mål att uppnå 2015

Mål 7

Stockholm Business Alliance mätta kundindex (NKI) för myndighetsutövning gentemot företag ligger på minst **75** procent i snitt samt för alla variabler enligt 2015 års mätning.

(Mäts vartannat år, nästa 2013)

Mål att uppnå 2016

Mål 8

Tyresö hör till de **20** bästa kommunerna i Svenskt Näringslivs bedömning av företagsklimat

(mäts årligen)

God och långsiktig hushållning

Tyresö kommun har en långsiktigt stabil ekonomi med fokus på kommande generationer. Den kommunala utdebiteringen är oförändrad.

Mål att uppnå 2014, 2015 och 2016

Mål 9

Det årliga driftresultatet (exklusive extraordinära kostnader och intäkter) uppgår i genomsnitt till minst 44,0 miljoner per år. Detta täcker framtida pensionskostnader och värdesäkring av anläggningskapitalet

Mål 10

Nettoinvesteringarna för varje rullande femårsperiod överstiger sammantaget inte summan av avskrivningar och årens resultat för de ingående åren. (I nettoinvesteringarna har investeringar i VA och renhållning borträknats. Investeringar som görs av annan huvudman men som kommunen ska betala driftskostnader för, ingår i nettokostnaden)

Attraktiv arbetsgivare

Tyresö kommun präglas av en god verksamhet för medborgarna. För att bibehålla och förstärka en god kvalitet krävs motiverade och kompetenta medarbetare. Stora pensionsavgångar i kombination med en ökad efterfrågan på välfärdstjänster – andelen äldre och unga i befolkningen förutses öka – gör att konkurrensen inom sektorn kommer att öka. Tyresö ska därför stärka sin profil som en attraktiv arbetsgivare för att kunna rekrytera och behålla kompetenta medarbetare.

Mål att uppnå 2014

Mål 11

Minst 75 procent av alla anställda besvarar medarbetarenkäten och nöjd medarbetarindex är lägst **60** procent på alla arbetsplatser
(*mäts hösten 2013*)

Mål att uppnå 2014 och 2015

Mål 12

Lönespridningen har ökat

Mål att uppnå 2014, 2015 och 2016

Mål 13

Den totala sjukfrånvaron är högst **sex** procent årligen.
(*mäts årligen SKL*)

Mål att uppnå 2015

Mål 14

Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål – rätt till heltid och möjlighet till deltid

Mål att uppnå 2016

Mål 15

Nöjd medarbetarindex är minst **70 %** på alla arbetsplatser enligt Medarbetarenkäten
(mäts 2015)

Effektiva verksamheter

Kommunens interna arbete präglas av effektivitet, enkelhet och med ett fokus på nöjda användare. En strävan är att samordna resurser och se till gemensamma behov som kommunen och medarbetarna har.

Mål att uppnå 2014

Mål 16

Tre procents generell effektivisering (motsvarande en procent per år) har uppnåtts inom alla verksamheter

Mål 17

Underhållet av kommunens verksamhetslokaler och övriga anläggningar genomförs på en sådan nivå att deras funktionalitet säkerställs under hela den tid de beräknas bli använda (avskrivningstiden om inte annat beslut fattats).

Mål 18

Centralköket är avvecklat.

Mål att uppnå 2014, 2015 och 2016

Mål 19

Lokalkostnadernas andel av verksamhetens totala kostnader är lägre

*(Fastighetsavdelningens driftsbudget i förhållande till totala driftsbudgeten. Andelen år 2012 var **11,4** procent)*

Mål att uppnå 2015

Mål 20

Via e-förvaltning är handläggningstiden förkortad med **30** procent för 20 vanliga ärendetyper inom treårsperioden 2013-2015

Kapitel 6. Mål och ekonomiska ramar för verksamhetsområden och kommunens bolag

Verksamhetsområde nr 1. Plan och exploatering

Verksamhet och syfte

Till mark och exploatering hör bland annat projektering, exploatering och förvaltande av kommunens mark. Stora projekt är Tyresö Centrum, Strandängarna och omvandlingen av kommunens östra delar från fritidsbostäder till permanent bebyggelse.

Till planerhetens verksamhet hör kommunens fysiska planering. Arbetet bedrivs både på en strategisk nivå genom översiktlig planering och mer konkret genom framtagandet av detaljplaner i samarbete med byggherrar, fastighetsägare och andra kommunala förvaltningar.

Centrum

Fortsatt utveckling av Tyresö centrum där bostäder, handel, parker, idrott och kultur integreras och tillsammans bidrar till att skapa en attraktiv mötesplats för alla Tyresöbor. Denna utveckling kräver långsiktighet och en klar strategi där ett effektivt markutnyttjande ur alla aspekter styr placeringen av olika typer av verksamheter. Nya bostäder ger de ekonomiska förutsättningarna för utvecklingen och bör i första hand ges de mest centrala lägena där markpriset är som högst. Förskolor kan rymmas i bottenplan på bostadshus utan att tumma på kvalitet vare sig på lokaler eller gårdar. Kulturhus och biograf är positiva inslag i en stadsmiljö och kan relativt enkelt passas in i ett centralt läge i anslutning till centrumbyggnaden. Mer skrymmande verksamheter såsom ishall kan, när de ekonomiska förutsättningarna finns, flyttas till ett något mer perifert läge. Ett alternativ kan även vara bygga ut befintlig ishall vid Trollbäckens IP. När höghuset är färdigbyggt kan Dalgränds nya sträckning dras fram emot Bollmoravägen. Planeringen är att Forellskolan ska rivas för att lämna plats för bostäder.

Östra Tyresö

Utbyggnaden av östra Tyresö är ett omfattande arbete där en mängd olika aspekter måste vägas in och hanteras för att nå ett bra slutresultat. Framför allt i de etapper som inbegriper huvudvägar är det en stor logistisk utmaning att hantera en utbyggnad samtidigt som de boende ska ha en dräglig trafiksituation. Områden att kunna hantera massor på är av största miljömässiga och ekonomiska vikt för att detta omvandlingsarbete ska vara möjligt. Planering och utbyggnad sker samtidigt på flera fronter, en sjövattenledning till de yttre delarna av Brevik kan ytterligare påskynda arbetet. De närmsta åren kommer etapp 7 och 9 kunna byggas ut parallellt med att planarbete bedrivs i etapp 8, 10 och 11. Under 2012 och 2013 har ”tillfälliga” planbestämmelser med 105 kvm tagits fram för de områden som inte kommer att få de permanenta planerna inom de närmaste åren, men som kan uppvisa god grundvattentillgång och för vilka en godkänd avloppslösning kan ordnas. Inom yttre Brevik kommer även Ällmora att ingå med denna tillfälliga lösning.

Trollbäcken

Planerna i Trollbäcken är i flera fall gamla och i vissa fall föråldrade. Under planperioden bör en översyn av alla detaljplaner i området påbörjas.

Huvuduppgiften för mät- och kartenheten består i att vara del av eller stödja andra verksamheters myndighetsutövning och övrig verksamhet. Mät-, kart och GIS-verksamheten utför kommunens uppgifter i den

nationella informationsförsörjningen (t.ex. adressättning). Verksamheten är till viss del reglerad genom lagar och förordningar, bl.a. Fastighetsbildningslagen, och Plan- och bygglagen. I enhetens uppdrag ingår att:

- Förvalta och tillhandahålla kommunens kartsystem och geografiska databaser.
- Utföra myndighetsrelaterad kart- och mätningverksamhet
- Att ansvara för kommunens mät-, kart och GIS-samordning samt uppdragsverksamhet inom dessa områden.

Omvärldsanalys

Med syftet att ge förutsättningar för en ökad bostadsbyggnation har en mängd olika utredningar och regeringsuppdrag startats inom plan- och exploateringsområdet. Det gäller exempelvis översyn av byggfrågor i syfte att underlätta bostadsbyggandet, förslag till ny lag om kommunens bostadsförsörjningsansvar, förslag till nya gatukostnads- och exploatörsbestämmelser, förenklade regelverk för smålägenheter, förslag till ny plan- och bygglovstaxa från SKL, vinstdelning vid expropriation med fokus på mobilmaster, utvärdering av den kommunala markanvisningsprocessen samt utredning kring hyresrättens förutsättningar. Kommunen kommer att yttra sig över delbetänkandet av Byggkravutredningen ; Ökat bostadsbyggande och samordnade miljökrav - genom enhetliga och förutsägbara byggregler. Det gäller även socialdepartementets delbetänkande av plangenomförandeutredningen; Ett effektivare plangenomförande. Andra förändringar som påverkar kommunen redan nu är reglerna om arbetsmiljöansvar. En fortsatt koncentration av befolkningen beräknas till de tre storstadsregionerna. Runt 2025 kommer av allt att döma mer än halva Sveriges befolkning att bo i Stockholms, Göteborgs och Malmös lokala arbetsmarknads-regioner.

Boverket har på regeringens uppdrag arbetat fram en ny vision, Sverige år 2025.

Den lyder; ”I Sverige år 2025 finns vardagslivet nära bostaden och vi går, cyklar och rör oss mer i den alltmer funktionsblandade staden. De flesta av oss bor i storstadsregionerna, vilka växer i orter längs kollektivtrafikstråk. De regionala högskoleorterna växer och våra dagliga resor underlättas av snabba förbindelser i och mellan regionerna. Vi bygger endast miljöanpassade byggnader och privata företag står för en större andel ny infrastruktur i områden med goda råvarutillgångar.”

I tolv Sverigebilder visar Boverket vägar för framtidens fysiska samhällsplanering. Bilderna visar på den riktningensändring som krävs för att vi ska nå det hållbara samhälle år 2050. Ett samhälle som de nationella målen anger och som Tyresö i sin översiktsplan ska ta hänsyn till enligt PBL.

Upphandling av nytt kartsystem.

De åtta kommunerna på Södertörn har sedan flera år en ingående samverkan när det gäller t ex strategi för spridning av GIS. En ny gemensam plattform som innehåller såväl lagring av geodata som tjänster för att uppdatera och tillgängliggöra geodata beräknas tas i drift under 2013. Detta kommer att ha stor inverkan på all verksamhet inom mät- och kartenheten och kommer även att påverka andra användare av geodata inom kommunen.

Mål att uppnå 2014

Mål 1:1

Vid utgången av planperioden finns ett samrådsförslag till en ny översiktsplan som utgår från kommunens vision för 2030

Mål att uppnå 2016

Mål 1:2

Under planperioden påbörjas översyn av alla gällande detaljplaner i Trollbäcken

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	22 211	22 655	23 108
Intäkter	5 325	5 431	5 540
Netto	16 886	17 224	17 568

Aktuella investeringar 2014-2018

Exploatering av Strandängarna
 Exploatering Tegvägen
 Exploatering UR-tomten
 Gång- och cykelbana Pluto, Njupkärrsvägen
 Trädgårdsstaden
 Lekland Petterboda, anslutande gångbana
 Nyfors markanvisningstävling
 Njupkärrsvägen dagligvaruhandel
 Etapp 9 Brevik, Ugglevägen
 Brevik etapp 10 Brobänken
 Nyfors
 Solberga etapp 7
 Raksta etapp 8
 Markreserv

Väsentliga förändringar

Ansvar och budget för kulturbyggnader såsom Kumla Herrgård, Prinsvillan, Uddby gård och flertalet torp flyttas från mark- och exploateringsenheten från och med 2013 till andra delar av kommunens organisation.

På planenheten planeras inga verksamhetsförändringar.

Förutsatt att pågående upphandling av ny GIS-plattform går igenom kan implementering av upphandlad GIS-plattform och avveckling av gamla system genomföras under 2013-2014. Införandet medför att enheten kan inrikta sig på kärnverksamheten utan att behöva lägga arbete på drift av kartsystemen. Det innebär även att upplärning i de nya systemen och verktygen kommer att krävas. I och med att GIS-plattformen är gemensam med övriga Södertörnskommuner så finns det möjlighet till utbyte av erfarenheter och kunskap mellan kommunerna.

Verksamhetsområde nr 2. Vaghållning och park

Verksamhet och syfte

Ett rent, tryggt och säkert Tyresö i utveckling arbetar hela Gatu- och parkenheten.

Gatu- och parkenhetens verksamhet syftar till att ha bra framkomliga vägar med bra beläggningar och bra belysning allt för säker trafik både för fotgängare och bilister. Gatusektionen bidrar även till utveckling i nya detaljplaner. Parksektionens huvudsyfte är att vårda och utveckla våra parker och grönmiljöer, inom detta område ryms även utveckling av våra lekplatser i bemärkelsen säkerhet, tillgänglighet och lekvärde. Parksektionen deltar också i detaljplanearbetet och framtagandet av skötselplaner.

Omvärldsanalys

Utbyggnaden av Tyresöhalvön kommer att medför ökade driftåtaganden på vägnätet, såsom vägbeläggningar, dikningsarbeten, vinterväghållning och belysning. Under utbyggnaden av de nya detaljplanerna kommer också slitaget på det befintliga vägnätet att öka, det kommer också att påverka driftåtaganden inom vägsektionen.

Utbyggnaden på Tyresöhalvön kommer att medföra ökade driftåtaganden även på park och naturmark. Nya skötselplaner och förändring av ytor från extensivt skötta ytor till mer intensivt skötta ytor kräver både mer maskinella och personella resurser. Dessutom ökar mängden skräp i dessa områden.

Mål att uppnå 2014 och 2015

Mål 2:1

Tyresös gång- och cykelvägnät är anslutet till grannkommunernas nät.

Mål att uppnå 2014, 2015 och 2016

Mål 2:2

Tyresö är en av de **tio** trafiksäkraste kommunerna i landet.

(riksmätning årligen)

Mål att uppnå 2016

Mål 2:3

Förbättrad framkomlighet på Tyresövägen uppnås under planperioden *(restidsmätning 2012 och 2014)*

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	59 236	66 429	67 757
Intäkter	625	638	650
Netto	58 611	65 791	67 107

Verksamhetsområdet väg och park kompenseras för högre kapitaltjänstkostnader för investeringar i vägar och infrastruktur.

Aktuella investeringar 2014-2018

Bollmorav,Dalgränd till Hasselbacken

Busstorg

Damm, gångvägar vid Stadsparken

Ombyggnad Dalgränd

Rondell, infart, VA, lokalväg kvarteret Järnet

Ombyggnad simvägen-Bollmoravägen

Simvägens förlängning till Forellen 4+ny tvärväg

Mindre justeringar Tyresö centrum

Nybyggnation lokalgator N Tyresö C

Tyresövägen (från Bäverbäcken och österut)

Samlingsanslag för gata och park

Verksamhetsområde nr 3. Miljö, trafik och övrigt

Verksamhet och syfte

Miljö- och trafikenhetens verksamheter syftar till att vårda, utveckla och bevara den oexploaterade och den exploaterade miljön och verka för en långsiktig ekologisk hållbar utveckling. Enheten verkar också för en bra trafikplanering, en god trafiksäkerhet för alla trafikantgrupper, en förbättrad folkhälsa och en ökad tillgänglighet för alla medborgare.

Miljö- och trafikenheten bistår den kommunala organisationen med att omsätta de nationella miljö kvalitetsmålen, de internationella och nationella klimatmålen, de nationella trafiksäkerhetsmålen (nollvisionen), EU:s handikappstrategi, den nationella handlingsplanen för handikappolitiken samt de nationella folkhälsomålen på lokal nivå. Det innebär också att bevaka dessa frågor ur medborgarens perspektiv och därmed bidra till att Tyresöborna får en långsiktig ekologiskt hållbar, grön, naturskön, trafiksäker, hälsobefrämjande och tillgänglig levnadsmiljö.

Omvärldsanalys

Miljö, klimat och natur

De 16 nationella miljömålen som ska vara uppfyllda till 2020 har dystra prognoser. Det är bara målet om skyddande ozonskikt som ser ut att hålla.

Klimatförändringar. Världsbankens klimatrapport Turn Down the Heat – Why a 4 Degree Warmer World Must Be Avoided publicerades i november 2012. Rapporten varnar för en 4°C temperaturökning fram till år 2100 – en dubbelt så stor temperaturökning än det mål på max 2°C som fastlades på klimatmötet i Köpenhamn 2010. En 4°C temperaturökning har allvarliga konsekvenser som följd. Bland annat kommer stigande havsnivåer, översvämningar, extrema värmeböljor och ökade nederbördsmängder förekomma i mycket högre grad än vad som tidigare befarats, om inte kraftfulla åtgärder vidtas.

Klimat- och energistrategi för Stockholms län. Under 2012-2013 har Länsstyrelsen tagit fram en klimat- och energistrategi för Stockholms län. Strategin innehåller fem regionala mål inom klimat- och energiområdet som ska vara uppnådda i Stockholms län till år 2020.

De regionala målen som ingår i strategin är:

- Länets utsläpp av växthusgaser utanför handeln med utsläppsrätter minskar med 19 procent.
- Regionens energianvändning blir 20 procent effektivare.
- Energianvändningens klimatpåverkande utsläpp minskar med 30 procent per invånare (och med 40 procent till år 2030).
- Sexton procent av transportsektorns energianvändning är förnybar.
- Nitio procent av all energiproduktion sker med förnybara bränslen (100 procent år 2030).

Samordnad varudistribution

En förstudie om samordnad varudistribution har genomförts 2012 för samtliga kommuner på Södertörn. Projektstart för genomförande 2013. Projektet handlar om samordning av varuleveranser inom varje södertörnskommun och har som målsättning att minska av antalet kWh med 30 procent (reducerade växtgasutsläpp) jämfört med om samordnade varutransporter inte hade införts/jämfört referensår (2012). Implementeringen sker under 2014.

Värmeböljor

Hälsoeffekter till följd av temperatur och väderförhållanden bör tas på allvar och preventiva strategier utformas. Kunskap om hur värme påverkar hälsan bör i första hand riktas till personal inom hemtjänst och äldreomsorg – hur hantera sjuklighet under en värmebölja.

Tillgänglighet

Regeringsbeslut om att bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska omfattas av svensk diskrimineringslagstiftning. Den 14 juni 2012 beslutade riksdagen att bristande tillgänglighet ska omfattas av diskrimineringslagstiftningen. Regeringen ska skyndsamt återkomma till riksdagen med ett lagförslag.

Trafik

SL arbetar med en ny stomnässtrategi som kommer på remiss våren 2013 där det föreslås förändringar för Tyresö.

2013 påbörjar SL ny kollektivtrafikupphandling för Tyresötrafiken. Avtalet kommer att börja gälla 2016.

Regional cykelplan (Trafikverket) kommer på remiss våren 2013. Cyklandet ökar – i hela länet både vad det gäller arbetspendling och fritidscyklning, sommar som vinter. Trafikverket vill ha avtal med kommunerna för genomförande med nya länkar och förbättringar i befintliga stråk. Det finns statlig medfinansiering från bland annat trafikverket att söka för åtgärder som förbättrar cykelframkomligheten.

Åtgärdsprogram mot buller. EU:s direktiv om omgivningsbuller är inne i sin andra fas. Bullersituationen kartläggs i medlemsstaterna. Åtgärder kommer att tas fram av EU-kommissionen. I augusti 2013 kommer Naturvårdsverket att ha full klarhet över bullersituationen samt ha tillgång till färdiga åtgärdsprogram.

Mål att uppnå 2014, 2015 och 2016

Mål 3:1

Åtgärder är genomförda enligt beslutad klimatstrategi (inkluderande bl a successivt samordnade varutransporter till kommunens verksamheter)

Mål 3:2

Kollektivtrafikens andel har ökat
(mäts i samverkan med SL)

Mål att uppnå 2016

Mål 3:3

Förbättrad kollektivtrafik mellan Tyresös kommundelar
(busstider och linjer redovisas årligen)

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	8 625	8 798	8 974
Intäkter	4 700	4 794	4 889
Netto	3 926	4 004	4 084

Aktuella investeringar 2014-2018

Åtgärder klimatstrategi

Verksamhetsområde nr 4. Vatten och avlopp

Verksamhet och syfte

Syftet med VA-verksamheten i Tyresö kommun är att förse invånarna med ett gott och friskt dricksvatten samt att ta hand om och avleda avloppsvattnet från hushåll och industrier samt dagvatten med minsta möjliga olägenhet för invånarna. Förnyelsetakten av gamla va-ledningar ökas.

Omvärldsanalys

Klimat effekter genom mer intensiva och ökade nederbörds mängder påverkar indirekt spillvattenflödena och dessas kostnader. Detta ställer även ökade behov av uppdimensionering av ledningssystem samt att fördröjningslösningar för dagvatten löpande anläggs.

Gamla delar av VA-nätet i äldre områden som Trollbäcken kräver ökad förnyelsetakt för att bibehålla vattenkvalitet och leveranssäkerhet.

Utvidgning av VA-verksamhetsområden innebär ökade resursbehov.

Mål att uppnå 2015

Mål 4:1

Dricksvattnet i Tyresö håller så hög standard att 95 procent av abonnenterna som är anslutna till kommunens VA-nät anser att vattnets kvalitet är bra.

(Mäts vart tredje år, "Kritik på teknik", nästa mätning 2013)

Väsentliga förändringar

Den pågående utbyggnaden av VA-systemen, främst i Östra Tyresö, medför fortsatt ökade behov av tekniska kapacitetsförbättringar och viss förändring i befintliga, mottagande delar av VA-nätet. Ett allt mer åldrande VA-nät i delar av kommunen kräver ökade tillsyns- och underhållsinsatser varför även förnyelsetakten i ledningsnäten måste påskyndas.

VA-verksamheten har påbörjat en gradvis anpassning till att en klimatförändring även innebär ökade behov av att se över dimensionering och magasineringsförmågorna i befintliga och nya delar av ledningsnät och tillhörande anläggningar. Arbeten med att förändra befintliga VA-anslutningar och -anläggningar fortsätter. Detta berör främst kommunens äldre delar med befintliga anslutningar av tak- och dräneringsvatten till spillvattennätet. Åtgärderna genomförs för att minska belastningen på befintliga spillvattenanläggningar vid perioder av ökad nederbörd och höga grundvattenstånd.

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	57 914	59 073	60 254
Intäkter	57 914	59 073	60 254
Netto	0	0	0

Aktuella investeringar 2014-2018

Sjövattenledning Breviks skola-Noret

Samlingsanslag för VA

Verksamhetsområde nr 5. Renhållning

Verksamhet och syfte

Kommunens renhållningsverksamhet ansvarar för att upprätta kommunala föreskrifter för hantering av hushållens avfall samt samla, ta om hand och behandla detta avfall enligt gällande lagstiftning på miljömässigt bästa sätt efter fastställd taxa.

Omvärldsanalys

Fortsatta behov av optimering av avfallslösningar krävs för att minska avfallsmängderna och dess farlighet samt för att uppnå en långsiktigt hållbar avfallsverksamhet.

Införande av matavfallsinsamling är ett viktigt steg mot ett bättre resursutnyttjande ur avfall. Införande av behovsanpassad insamling av hushållsavfall ger medborgarna möjlighet till kostnadsbesparing samtidigt som avfallsmängderna minskas och källsortering ur avfallet ökar.

Källsortering behöver förbättras och kan komma att förändras som följd av att delar av utförandet av producentansvaret eventuellt flyttas över till kommunerna.

Mål att uppnå 2014 och 2015

Mål 5:1

Insamlingen av hushållsavfall sker på utsatt tid och på ett sådant sätt att minst 80 procent av abonnenterna är nöjda med hur tjänsterna utförs.

(Mäts vart 3dje år "Kritik på teknik" nästa mätning 2013)

Mål att uppnå 2015

Mål 5:2

Införande av matavfallsinsamling fortgår i kommunen och 2015 uppgår andelen anslutna hushåll till **60** procent.

Mål att uppnå 2016

Mål 5:3

Insamlingen av hushållsavfall sker på utsatt tid och på ett sådant sätt att minst **85** procent av abonnenterna är nöjda med hur tjänsterna utförs

Mål 5:4

Införande av matavfallsinsamling fortgår i kommunen och 2016 uppgår andelen anslutna hushåll till **70** procent.

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	32 548	33 199	33 863
Intäkter	32 548	33 199	33 863
Netto	0	0	0

Aktuella investeringar 2014-2018

Masshanteringsplats Mediavägen

Samlingsanslag för renhållning

Väsentliga förändringar

Inom renhållningsverksamheten pågår ständigt förändringar i takt med skärpt lagstiftning och strävan i att minska avfallens mängder och farlighet. Dessutom ska verksamheten så långt möjligt bidra till uppfyllelsen av nationella och lokala miljömål bland vilka resursutnyttjandet och återvinningen av avfallet har hög prioritet.

Verksamheten har påbörjat övergången till behovsstyrd hämtning av hushållsavfall och gradvis införande av matavfallsinsamling. Dessa nya tjänster förväntas bidra till avfallsminskning och bättre nyttjande av resurser, bl.a. för samhällets ökade behov av biogas.

En förbättrad konjunktur innebär samtidigt ökade mängder av grovavfall, vilket påverkar verksamheten vid kretsloppscentralen och påföljande behandlingskostnader.

Verksamhetsområde nr 6. Bygglovsverksamhet

Verksamhet och syfte

Bygglovsverksamheten innefattar ärenden om bygglov, marklov, rivningslov, strandskydd och olovligt byggande. Anmälningsskyldiga åtgärder kräver numera endast en anmälan. Inom ramen för bygglovsprocessen genomförs tillsyn och tekniska samråd.

Omvärldsanalys

Med syftet att ge förutsättningar för en ökad bostadsbyggnation har en mängd olika utredningar och regeringsuppdrag startats inom plan- och byggområdet. De pågående ekonomiska oroligheterna i Europa har medfört en nedgång rörande försäljning av nyproducerade bostäder. I tider av ekonomisk nedgång finns en oro att boka upp en bostad till ett fast pris idag och sedan sälja sin egen bostad vid ett senare tillfälle. I Tyresö finns flera projekt där den tröga försäljningen påverkar utbyggnadstakten och delvis intresset av att påbörja nya planprocesser. Detta påverkar även antalet bygglovsansökningar. Stoppet för ”mindre” avvikelser och överklagade planer har gjort att antalet bygglovsansökningar i de östra kommundelarna har minskat drastiskt. När ändringen av planbestämmelserna för delar av östra Tyresö vinner laga kraft förväntas antalet bygglovsansökningar öka något igen för framför allt tillbyggnader.

Plan- och bygglovsprocessen genererar mycket kontakter med allmänheten och nya PBL kräver en ökad formell administration, vilket ger stort behov av administrativt stöd. Bygglovsenhetens och planenhetens hopslagning ger på sikt en samordningsvinst och innebär att innehållet i handläggarnas tjänster blir mer varierad och därmed mer attraktiv.

Mål att uppnå 2014, 2015 och 2016

Mål 6:1

Bygglov handläggs inom **sex** veckor (med undantag för bygglov för större eller komplexa ärenden).

(Mäts årligen inom Bygglövsalliansen)

Mål att uppnå 2014 och 2015

Mål 6:2

Allmänhetens kundnöjdhet uppgår till lägst **79** procent och näringslivets kundnöjdhet uppgår till lägst **75** procent.

(Mäts årligen inom Bygglövsalliansen samt SBA vartannat år)

Mål att uppnå 2016

Mål 6:3

Allmänhetens kundnöjdhet uppgår till lägst **80** procent och näringslivets kundnöjdhet uppgår till lägst **80** procent.

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	8 729	8 904	9 082
Intäkter	4 386	4 474	4 564
Netto	4 343	4 430	4 518

Väsentliga förändringar

En översyn av hemsidan kommer troligen öka andelen kompletta ärenden som kommer in till enheten och därmed kan den totala handläggningstiden förkortas. En sms-tjänst införs för att meddela när kompletta handlingar erhållits och när bygglov beviljats. Detta som en ökad service till nuvarande skriftliga kommunikation.

Verksamhetsområde nr 7. Förskola och pedagogisk omsorg

Verksamhet och syfte

Under 2012 har i snitt 2 740 barn (1-5 år) varit inskrivna i förskola eller pedagogisk omsorg i Tyresö kommun (inklusive barn från annan kommun). Ett trettio-tal barn bosatta i andra kommuner har under året gått i Tyresös förskolor. Efterfråganegraden gällande förskoleplatser har varit 94 procent under 2012.

I Tyresö finns 23 kommunala och 16 fristående förskolor. En tredjedel av barnen som är inskrivna i förskola har sin placering vid en fristående verksamhet. Pedagogisk omsorg (tidigare benämnt familjedaghem/dagmamma) bedrivs vid en kommunal och 11 fristående verksamheter. Cirka 80 barn i förskoleålder är inskrivna inom pedagogisk omsorg. Under 2012 hade i snitt 31 vårdnadshavare vårdnadsbidrag. (Källa: Intern statistik per 15 september 2012)

I prognosen för 2013 och de kommande åren beräknas antalet barn i åldern 1-5 år vara relativt oförändrat enligt vad som framgår nedan:

År	2013	2014	2015	2016	2017
Antal barn	2 834	2 809	2 793	2 828	2 896

(Källa: Kommunens befolkningsprognos mars 2013)

Förskolans verksamhet syftar till att i enlighet med Läroplanen för förskolan 1998, Lpfö98 (reviderad 2010), aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen så att de utvecklar en förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar. Verksamheten ska lägga grunden hos barnen för ett livslångt lärande genom en stimulerande, trygg och lärorik verksamhet där alla barn kan delta samt vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran, utveckling och växande.

Förskoleverksamheten arbetar mot de mål som anges i läroplanen för förskolan.

Omvärldsanalys och framtid

Barnomsorg på obekvämt arbetstid

Från 2013 finns i vissa fall omsorg på obekvämt arbetstid för förskolebarn, som av särskilda skäl behöver det.

Systematiskt kvalitetsarbete

I och med införandet av den förtydligade läroplanen i förskolan, Lpfö98 (reviderad 2010) har kraven på systematiskt kvalitetsarbete och dokumentation i förskolan ökat. Förskollärares ansvar betonas och förskolechefens övergripande ansvar ges stor betydelse.

Tillsyn

Från 2013 har kommunstyrelsen beslutat om tillsyn för alla verksamheter, i syfte att säkerställa en god och likvärdig kvalitet för alla barn i Tyresö. Det är Medborgarfokus kvalitetsgrupp som utför tillsynen och förvaltningen ansvarar för att åtgärder och förbättringar genomförs.

Pedagogik i fokus

Fortsatta satsningar bör göras på matematik, naturvetenskap och teknik, språkutveckling och IKT (informations- och kommunikationsteknik), men även på kompetensutveckling inom pedagogiskt ledarskap för förskollärare. För att

möjliggöra en ökad användning av IKT i förskolorna krävs en utbyggnad av trådlösa nätverk, vilket kommer att innebära investeringskostnader. Möjlighet till teknisk support av surfplattor och annan teknik bör ses över innan en framtida utökad investering görs.

Kompetensutveckling

Utbildningarna inom den statliga satsningen Förskolelyftet II (2012-2014) har fokus på dokumentation, utvärdering, barn i behov av särskilt stöd, naturvetenskap och teknik samt flerspråkighet och interkulturell kompetens.

Legitimering av förskollärare

Från 2015 gäller behörighetsförordningen för lärare fullt ut. Därefter kommer endast legitimerade förskollärare att få ansvara för undervisningen i förskolan. Förskollärare som tar ut sin examen 1 juli 2011 eller senare ska fullgöra ett introduktionsår med stöd av en mentor, varefter rektorn/förskolechefen utfärdar ett lämplighetsintyg. Detta ställer krav på kommunen som arbetsgivare och rektorer/förskolechefer avseende att hitta lämpliga mentorer.

Attrahera personal

De väntande pensionsavgångarna inom förskollärarkåren de närmaste åren kan, i kombination med en brist på förskollärare, komma att medföra brist på högskoleutbildad personal. För att behålla personal och attrahera nya medarbetare är det viktigt att förutom en god löneutveckling erbjuda kompetensutveckling, möjlighet att delta i nätverk och fortsatt utveckling av förvaltningens volontärverksamhet. Fyra lärosäten i Stockholmsregionen ökar utbildningsplatserna på förskollärarytbildningen från dagens 860 till 1080 mellan åren 2012-2015 vilket på sikt kan påverka rekryteringsbasen positivt.

Mål att uppnå 2014, 2015 och 2016

Mål 7:1

Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning inom förskolan har ökat (*Skolverkets jämförelsetal 2012: 41 procent, publiceras även i kommunbladet*)

Mål att uppnå 2015

Mål 7:2

Förskoleplats garanteras inom *tre* månader att jämföra med Skollagens krav på platsgaranti inom fyra månader

Mål att uppnå 2016

Mål 7:3

Minst 95 procent av vårdnadshavarna är nöjda med verksamheten inom förskola och pedagogisk omsorg (*årlig brukarundersökning*)

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	293 806	295 868	298 840
Intäkter	24 178	24 662	25 155
Netto	269 628	271 206	273 685

Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde förskola förstärks med 5,0 miljoner 2014 utöver den generella uppräknningen.

Verksamhetsområde nr 8. Grundskola inklusive Grundsärskola och Fritidshem

Verksamhet och syfte

Elever (6-15 år) placerade i grundskolan och grundsärskolan

	Kommunala skolor	Enskilda skolor	Totalt
Elever i Tyresö kommun	5 365	309	5 674
Elever utanför Tyresö kommun	110	820	930
Varav 140 elever bosatta i andra kommuner som går i Tyresös kommunala grundskolor.			

Källa: SCB-statistik, 15 september 2012

I kommunen finns 13 kommunala grundskolor och tre enskilda skolor, Montessoriskolan Vintergatan, Breviks skola och resursskolan Yggdrasil. I närheten av kommunen finns också Kunskapsskolan, där många Tyresöelever går. Av de kommunala skolorna är det Kumla skola, Tyresö skola och Strandskolan som har elever i förskoleklass till årskurs 9. Nyboda skola tar emot elever i årskurserna 4-9. De övriga skolorna bedriver från och med höstterminen 2012 undervisning för elever från förskoleklass till årskurs 6. Fårdalas elever i årskurs 6 går i Stimmets skolas lokaler med sina ordinarie lärare från Fårdala. De enskilda skolorna Breviks skola och Montessoriskolan Vintergatan tar emot elever i förskoleklass till årskurs 6 och Yggdrasil, som är en resursskola, tar emot elever i de högre årskurserna.

I prognosen för 2013 och de kommande åren beräknas antalet elever i grundskoleålder att utvecklas enligt sammanställningen nedan.

År	2013	2014	2015	2016	2017
Antal barn	6 337	6 460	6 615	6 685	6 709

(Källa: Kommunens befolkningsprognos mars 2013)

Grundskolan verksamhet syftar till att i enlighet med Läroplanen för grundskolan 2011 - Lgr11 - skapa förutsättningar för eleverna att inhämta grundläggande demokratiska värden och förbereda dem för att leva och verka i samhället. Verksamheten ska ge eleverna förutsättningar att inhämta nödvändiga kunskaper för ett aktivt liv i ett föränderligt samhälle.

Grundsärskolan som består av två inriktningar; grundsärskola och träningskola bedrivs på Stimmets skola och Nyboda skola i Tyresö kommun. Verksamheten är anslagsfinansierad. Enligt Skollagen ska Grundsärskolan ge elever med utvecklingsstörning en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och som så långt det är möjligt

motsvarar den som ges i grundskolan. Grundsärskolan undervisar i samma ämnen som grundskolan medan träningskolan undervisas utifrån fem kunskapsområden.

Omvärldsanalys

Systematiskt kvalitetsarbete och dokumentation

För att nå en högre kvalitet och måluppfyllelse är ett systematiskt kvalitetsarbete centralt. Förvaltningen kommer att fortsätta att utveckla Unikum, verktyget för individuella utvecklingsplaner - IUP - med skriftligt omdöme.

Betyg ges sedan höstterminen 2012 i årskurserna 6-9 utifrån en 6-gradig betygsskala. Arbetet med en likvärdig bedömning inom och mellan alla skolor måste intensifieras. Regeringen har aviserat att IUP med skriftligt omdöme kan komma att avskaffas i årskurs 6-9, då det ges betyg i alla ämnen i dessa årskurser, samt att IUP kan upprättas en gång per läsår istället för som idag en gång per termin i årskurs 1-5. Förändringarna i skollagen kan träda i kraft i november 2013.

Lärarlegitimation

Från 2015 gäller behörighetsförordningen för lärare fullt ut. Därefter kommer endast legitimerade lärare att få ansvara för undervisningen, sätta betyg och anställas med tillsvidareanställning. Verksamma lärare som saknar lärarexamen kan komplettera tidigare studier för att få en lärarexamen genom VAL (Vidareutbildning av lärare). Lärare med examen som undervisar i ett ämne de inte har behörighet i kan studera inom Lärarlyftet II för att utöka sin behörighet. Även fritidspedagoger kan studera inom lärarlyftet för att bli behöriga i praktisk-estetiska ämnen.

Övergångsregler finns till 2015 då kravet på legitimation gäller fullt ut och efter det får endast legitimerade lärare ansvara för undervisning och sätta betyg. Detta ställer krav på kommunen som arbetsgivare att hitta lämpliga mentorer.

Regeringen har i april aviserat om övergångsregler för yrkeserfarna lärare för att genom detta möjliggöra för lärare att tillgodoräkna och validera sin yrkeserfarenhet. Genom detta kommer legitimerade lärare som undervisat i ämnen de inte är behöriga i kunna få behörighet även i dessa ämnen.

Aktuella skolfrågor

Under våren har signaler kommit från politiskt håll om förändringar för att möjliggöra en starkare statlig styrning i skollagen om huvudmännens differentiering av resurser till skolor i syfte att motverka segregering. Dessutom har nyanlända elevers möjlighet att på kort tid lyckas i skolan diskuterats och eventuellt kommer det bli möjligt att undanta nyanlända elever i skolornas resultatrapportering. Elever som varit i landet kortare tid än fyra år ska undantas för att möjliggöra en mer rättvisande bild av skolans resultat.

Rekrytering och kompetensutveckling

Vissa yrkesgrupper är idag svåra att rekrytera. Detta gäller bland annat matematik- och NO-lärare, lärare med behörighet att undervisa i grundsärskolan och fritidspedagoger. För att behålla kompetent personal och attrahera nya medarbetare planeras kompetensutveckling, möjlighet att delta i nätverk samt fortsatt utveckling av Volontärverksamheten.

Matematik

Som en följd av satsningen på matematik blev resultatet i årskurs 9 vårterminen 2012 bättre jämfört med året innan. Förvaltningen avser att fortsätta satsningen bland annat genom deltagande i den statliga satsningen Matematiklyftet som bygger på kollegialt lärande inom matematikdidaktik med mål att göra undervisningen intressantare och ytterligare öka måluppfyllelsen i ämnet. Regeringen har aviserat en utökning av den garanterade undervisningstiden i matematik med 120 timmar med början höstterminen 2013. Om beslut om detta tas, kan ytterligare matematiklärare komma att behöva rekryteras.

Karriärvägar för lärare

Förvaltningen avser att skapa karriärvägar för lärare bland annat genom att införa tjänsten förstelärare. Möjlighet kommer att finnas att ansöka om statsbidrag för detta från höstterminen 2013.

Utveckling av fritidshemmen

Den utveckling av fritidshemmen som inleddes under 2012 fortsätter. Detta sker genom kollegialt lärande i nätverk, föreläsningar och studiebesök, allt med fokus på kvalitetsutveckling i fritidshemsverksamheten.

En skola för var och en

En skola för var och en har sedan starten 2010 blivit en bärande tanke i förvaltningens verksamheter. Syftet är att kunna erbjuda alla barn och elever en god förskola och skola i Tyresö kommun, och att verka för ett inkluderande synsätt.

Sedan hösten 2012 deltar Tyresö i ett treårigt forskningssamarbete kring inkludering tillsammans med 11 andra kommuner och Malmö högskola. Det fortsatta arbetet med En skola för var och en kommer att utgå från den kunskapsbank som forskningsprogrammet avser att bygga upp. Bland aktuella aktiviteter kan nämnas; anpassning av material och lärmiljöer till elever med behov av stöd, Tyresö Vetenskapliga Akademi – TVA för elever med stort intresse för naturvetenskap och teknik, premieskolan för elever i årskurs 8 med höga meritvärden samt sommarskola för elever i årskurserna 7-8 i egen regi.

Mål att uppnå 2014

Mål 8:1

Tyresö hör till de 50 bästa kommunerna avseende elevernas betyg i alla ämnen år 2014.

(Öppna jämförelser SKL)

Mål att uppnå 2014 och 2015

Mål 8:2

95 procent av vårdnadshavarna är helt eller delvis nöjda med verksamheten inom grundsärskolan.

(Årlig brukarundersökning)

Mål att uppnå 2015

Mål 8:3

Andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen i förskoleklass uppgår till minst 70 procent

(Skolverkets kommunblad)

Mål 8:4

Minst 90 procent av Tyresös elever i årskurs 3 är godkända i samtliga delprov på nationella proven i matematik och svenska.

(Skolverket)

Mål 8:5

90 procent eller fler av eleverna i årskurs 9 är minst godkända i samtliga ämnen år 2015.

(Öppna jämförelser SKL)

Mål 8:6

Antal inskrivna elever per anställd på **fritidshemmen** är färre än riksgenomsnittet

(Skolverkets kommunblad)

Mål att uppnå 2016**Mål 8:7**

95 procent av eleverna i årskurs 9 är behöriga till gymnasieskolan

(Skolverkets kommunblad)

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	657 103	681 998	705 557
Intäkter	45 044	45 945	46 864
Netto	612 059	636 054	658 693

Aktuella investeringar 2014-2018

Tillagningskök

Verksamhetsområde nr 9. Fritidsgårdar

Verksamhet och syfte

I kommunen finns tre fritidsgårdar; Nyboda, Kringlan och Bergfoten, tre träffpunkter; i Strand, Krusboda och Brevik samt fritidsklubbar på Krusboda skola, Tyresö skola och Strandskolan.

Träffpunkten i Brevik drivs i samverkan mellan kommunen och villaägarföreningen och är öppen en dag i veckan klockan 18:00-21:00.

Fritidsklubbarna har öppen verksamhet för barn i årskurserna 4–6, där barnen utnyttjar fritidsklubben när de själva har behov av det. Klubbens verksamhet är anpassad för de lite äldre barnen.

Fritidsklubbarna Kringlan och Nyboda drivs i samarbete med kommunens fritidsgårdar och fritidsgårdscheferna är ansvariga för dessa. På Tyresö skola och Strandskolan bedrivs verksamheten inom skolans organisation.

Verksamheterna är öppna för alla ungdomar undantaget Bergfotens fritidsgård. På Bergfotens fritidsgård bedrivs så kallad korttidstillsyn. Deras verksamhet är avsedd för ungdomar som omfattas av lagen om särskilt stöd för vissa funktionshindrade (Lss).

Fritidsgårdsverksamheten syftar till att ge barnen en meningsfull fritidsverksamhet, efter skoltid, genom en rolig, varierande och trygg verksamhet. Verksamheten ska präglas av respekt för varje enskild individ och anpassas så att alla barn kan delta i verksamheten.

Omvärldsanalys

Fritidsverksamheten på sommaren har stor efterfrågan varför dagkolloverksamheten behöver utökas.

Efter genomförd inventering har bedömts att det finns behov av fritidsverksamhet och stöd till unga tonårsföräldrar.

En verksamhet som riktar sig mot denna målgrupp behöver därför startas.

Mål att uppnå 2015

Mål 9:1

Minst en fritidsgård/fritidsklubb/träffpunkt drivs i annan regi

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	13 993	14 272	14 558
Intäkter	3 235	3 300	3 366
Netto	10 758	10 973	11 192

Verksamhetsområde nr 10. Gymnasium (inkl gymnasiesärskola)

Verksamhet och syfte

Utbildningen på Tyresö gymnasium ska vara av god kvalitet och skapa förutsättningar för eleverna att tillägna sig kunskaper och färdigheter samt förankra de grundläggande demokratiska värden, som vårt samhälle vilar på. Skolan ska utveckla elevernas förmåga att göra medvetna val i syfte att ta ansvar för att nå sina individuella mål. Gymnasiet erbjuder 10 olika program på ungdomsgymnasiet och två program på nationell nivå på gymnasiesärskolan där det även finns yrkes- och verksamhetsträning

Frisök gäller i länet och kommunen har elever på ca 80 olika gymnasieskolor, varav en del utanför länet.

Syftet med gymnasieskolans och gymnasiesärskolans utbildningar är att förbereda eleven för framtida studier och arbetsliv.

Omvärldsanalys

Antalet ungdomar i gymnasieålder fortsätter att sjunka ända fram till 2015. Först år 2020 kommer antalet elever i gymnasieålder vara på samma nivå som år 2008. Över 5500 gymnasieplatser står i nuläget tomma i storstockholmsregionen. Detta har under de senaste åren gjort att det råder en mycket stor rörlighet bland eleverna eftersom det ofta finns en ny plats att tillgå. En ökande andel elever byter skola ett antal gånger innan man bestämmer sig. Bytesperioden som tidigare var omkring tre veckor kan nu sträcka sig nu över en hel termin, vilket gör att det dels blir svårt för skolan att få kontinuitet i grupperna, dels svårt att förbereda för hur skolan ska dimensionera verksamheten. I framtiden bör vi satsa på program där vi har flerparallelliga klasser.

Vikten av tillgång till arbete under sommarlovet för gymnasieelever är en viktig ungdomsfråga. Internationalisering är en naturlig del i analys av trender som påverkar särskilt gymnasiets verksamhet, många ungdomar är idag internationellt engagerade, beresta och använder engelska språket obesvärat. Behovet av vidareutveckling av internationell samverkan, entreprenöriellt arbetssätt och stöd till ungas företagsamhet betonas.

Det är särskilt viktigt att följa utvecklingen av antalet överåriga på gymnasiet samt andelen obehöriga inom introduktionsprogrammen. Behovet av särskilt stöd tenderar att öka inom gymnasiet.

Kommunförbundet i Stockholms län, KSL har fått i uppdrag att utreda en eventuell uppräknings av den gemensamma prislistan i länet.

Gymnasiesärskolan-13 införs med nya kursplaner och betyg. Det är viktigt att betona arbetslinjen för gymnasiesärskolans elever.

Gymnasiet är hårt konkurrensutsatt och alltför kommuner satsar och utvecklar kvalitén och har därmed ökat tillströmningen av elever

På yrkesprogrammen har skolan hittills haft relativt högt söktryck. Haninge kommun har beslutat bygga ett helt nytt yrkesgymnasium. Tyresö kommun måste vara vaksamma att vi på sikt inte förlorar elever till dem.

Betydelsen av utveckling och investering i det framtida gymnasiet är en viktig del i omvärldsanalysen.

Mål att uppnå 2014

Mål 10:1

Beslut finns om Tyresö Gymnasiums framtida strategiska inriktning 2014.

Mål att uppnå 2014, 2015 och 2016

Mål 10:2

Av dem som avslutar sina studier på Tyresö gymnasiums studieförberedande och yrkesinriktade program med tillval är samtliga elever behöriga till högskola och universitet.

(Skolverket)

Mål att uppnå 2015

Mål 10:3

Andelen elever från gymnasiesärskolan som erhåller lönearbete efter avslutad utbildning uppgår till två stycken mellan 2012-2015.

Mål att uppnå 2016

Mål 10:4

Fyra elever från gymnasiesärskolan har fått arbete/arbetspraktik efter avslutad utbildning under perioden 2014-2016

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	215 715	218 236	225 162
Intäkter	28 964	29 543	30 134
Netto	186 751	188 693	195 028

Gymnasieanslaget förstärks med 3,0 miljoner 2014.

Aktuella investeringar 2014-2018

Projektering av gymnasium

Väsentliga förändringar

Under 2013 kommer gymnasiesärskolan att införa gysär-13 med nytt innehåll i program, betyg och kurser. Skolan tittar på vilka inriktningar som kan vara lämpliga på det individuella programmet på gymnasiesärskolan.

En stor satsning görs på kriminalvetenskap och kriminalteknik på samhällsvetenskaps- och naturvetenskapsprogrammen. Stora marknadsföringsinsatser har gjorts och förhoppningen är att sökandet till de högskoleförberedande programmen ökar.

Under våren 2013 kommer vi att fasa ut fyra program: estet-, media-, idrotts- och handelsprogrammet.

Arbetet med att utreda skolans placering och dimensionering fortsätter.

Verksamhetsområde nr 11. Vuxenutbildning

Verksamhet och syfte

C3L bedriver särskild utbildning för vuxna (Särvux), kommunal vuxenutbildning på grundläggande- och gymnasial nivå samt utbildningar efter myndighetsgodkännande på yrkeshögskolenivå. I samverkan med högskolan i Gävle erbjuds högskolekurser på distans.

Yrkesutbildningar på gymnasial nivå sker i egen regi och genom ramavtal med andra utbildningsanordnare. I egen regi finns barnskötar-, ekonomiassistent-, omvårdnads-, tornkransförar- och yrkesförarutbildning. Inom yrkeshögskole-utbildningsområdet är C3L:s inriktning IT med utbildningarna Systemutvecklare med Java och App-utvecklare.

I stort sett samtliga gymnasiala kurser kan erbjudas Tyresöborna som distanskurser, antingen i egen regi eller via ramavtal.

Alla Tyresöbor erbjuds studie- och yrkesvägledning på C3L.

C3L samarbetar med arbetsförmedlingen, försäkringskassan, arbetsmarknadsenheten socialförvaltningen, och kommuner i Stockholms län kring vuxnas utbildning. Inom KomAn-projektet har vuxenutbildningen anpassats för personer med funktionsnedsättning och inom ArbetSam kompetensutbildas kommunanställda inom socialtjänsten.

Verksamhetens syfte är att stötta människor till arbete och egen försörjning.

Omvärldsanalys

Det är en tydlig förändring av målgruppen som söker sig till komvux. På grundläggande komvux är mer än 75 % av eleverna utrikes födda. Enligt prognos från utbildningsdepartementet spås en ökning till 89 %. Gruppen med psykiska funktionsnedsättningar har också ökat i och med samarbetet med KomAn.

C3L minskar sin lokalyta från den 1 januari 2013.

Efterfrågan på gymnasiala yrkesutbildningar förväntas var fortsatt hög under 2013. Den statliga Yrkesvux-satsningen som skulle avslutas 2011 fortsätter under 2013. C3L:s gymnasiala yrkesförarutbildning har tilldelats statligt stöd för ett riksrekryterande intag inom Yrkesvux. För första gången har C3L också tilldelats 16 riksrekryterande utbildningsplatser till bussförare.

Det särskilda statsbidrag för lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen som startade hösten 2011 fortsätter fram till 2014. C3L vidareutvecklar samarbetet med lokala företag kring lärlingsplatser och det arbetsplatsförlagda lärandet. En ny yrkesinriktning från 2013 förväntas bli en måleriutbildning i samarbete med Tyresö gymnasium. Tyresö fortsätter sitt deltagande på Kommunförbundet Stockholms län, KSL, och det utvecklingsarbete som pågår för en gemensam vuxenutbildningsregion.

Mål att uppnå 2014, 2015 och 2016

Mål 11:1

I den kommunala utbildningen för vuxna uppnås betyget godkänd eller högre av minst 95 procent av de studerande som slutfört grundläggande och gymnasiala kurser. (*Skolverket*)

Mål att uppnå 2015 och 2016

Mål 11:2

Efter genomgången särskild yrkesutbildning för vuxna (yrkeslärvux) får 50 procent arbete/arbetspraktik inom sex månader

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	34 577	35 268	35 974
Intäkter	11 224	11 449	11 678
Netto	23 353	23 820	24 296

Väsentliga förändringar

Nuvarande kursplaner och betygskriterier för särskild utbildning för vuxna gäller till och med den 30 juni 2013.

C3L:s målgrupp på grundläggande nivå har förändrats, och inom något år sker dessa förändringar även på gymnasienivå. C3L kommer i större utsträckning behöva lärare med inriktning på svenska som andraspråk. Därtill blir lärare med kunskaper om funktionsnedsättningar allt viktigare för C3L.

Verksamhetsområde nr 12. Arbetscentrum

Verksamhet och syfte

Arbetscentrum erbjuder olika former av stöd och arbetsmarknadsåtgärder för att fånga upp ungdomar, invandrare, utförsäkrade och arbetslösa och slussa dem vidare till studier eller egen försörjning. Detta sker i nära samarbete med Arbetsförmedlingen och försörjningsstödsenheten.

Enhetens syfte är att hjälpa och stötta de Tyresöbor som är eller riskerar att bli arbetslösa samt arbeta för ett mer integrerat samhälle genom att underlätta för flyktingar/invandrare och personer med funktionsnedsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden och därigenom lättare bli delaktiga i samhället.

Omvärldsanalys

Tillväxten i Stockholmsregionen försvagas och ytterligare avmattning väntas under 2013. Höstens prognosundersökning visar att arbetslösheten kommer att stiga under 2013 och perioden människor är arbetslösa blir allt längre. Utgångsläget för Stockholm är ändå bättre än för riket som helhet, med bibehållen sysselsättningsnivå och lägre relativ arbetslöshet. Under det kommande året är det framförallt i den offentligt finansierade tjänstesektorn som arbetsgivarna ser ett ökat behov av arbetskraft.

När nu arbetsmarknaden försämras bör extra fokus läggas på grupper som har hög relativ arbetslöshet och/eller många som varit arbetslösa under en lång period. Det gäller exempelvis arbetslösa med förgymnasial utbildning, arbetslösa med funktionsnedsättning, arbetslösa som är äldre och arbetslösa som är födda utanför Europa. Arbetslösheten i dessa grupper ökade kraftigt 2010 och de har inte i någon större utsträckning fått del av den återhämtning som skett sedan början av 2011.

Förändringar inom verksamhetsområdet genomförs i vårt närområde, främst i Stockholms stad, där man förstärkt och renodlat sin organisation för att stärka och effektivisera arbetsmarknadsinsatserna. Sociala företag och samhällsentreprenader bör utvecklas för dem som står längst från arbetsmarknaden.

Södertörnskommunerna vill driva ett mer framgångsrikt utnyttjande av den statliga arbetsmarknadspolitiken och samordna ett mer effektivt utnyttjande av redan befintliga resurser som t ex utbildning, validering, näringslivet, nätverk etc. För att utreda hur bosättningsprocessen kan förbättras för nyanlända som omfattas av etableringlagen ingår vi i ESF-projektet KUB (Kommunalt perspektiv i Utvecklingen av Bosättningsprocessen).

Mål att uppnå 2014, 2015 och 2016

Mål 12:1

Av de personer som hänvisats till Arbetscentrum arbetar eller studerar 62 procent när kontakten med Arbetscentrum avslutas.

Mål 12:2

Alla ungdomar 16-24 år som står till arbetsmarknadens förfogande och som har hänvisats till Arbetscentrum är i arbete, utbildning eller aktiv arbetsmarknadsåtgärd inom 30 dagar.

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	23 433	23 902	24 380
Intäkter	12 827	13 084	13 345
Netto	10 606	10 818	11 034

Väsentliga förändringar

Oron i världen kommer att innebära att antalet asylsökande fortsätter att öka nästa år. Det kommer ställas stora krav på Arbetscentrum och på Tyresö kommun att framförallt att lösa bostadsfrågan. Ensamkommande barn som inte blir klara med sina studier på gymnasiet kan komma bli en ökad grupp på Sfi. Redan nu ser vi en ökning av elevantalet inför terminsstart 2013. Detta medför större undervisningsgrupper vilket gör det svårare att hinna individualisera undervisningen.

Utredningar pågår om Sfi-peng och tidsbegränsad Sfi och detta kan också påverka verksamheten under kommande år.

Arbetet med ”En ingång” inleds. En gemensam inremitteringsfunktion dit alla de som behöver stöd att närma sig arbetsmarknaden kommer. Där möts de av S.E.-handläggare, mobiliseringshandläggare, studie- och yrkesvägledare, jobbagent som kan ge dem det stöd de efterfrågar.

Det finns ett stort behov av att samordna arbetsmarknadsinsatserna i kommunen då fler aktörer nu arbetar med liknande insatser.

Verksamhetsområde nr 13. Bibliotek, kultur och fritid

Verksamhet och syfte

Bibliotek

I kommunen finns tre bibliotek. Biblioteket har under 2012 fortsatt med utökat öppethållande med självservice på biblioteket i Tyresö centrum. Biblioteket i Trollbäcken har byggts om och ryms nu i helrenoverade mindre och effektivare lokaler.

Via bibliotekets webbsida och applikation för smartphones, kan man dessutom erbjuda ett stort antal smarta e-tjänster.

Syftet med biblioteksverksamheten är att främja intresse för läsning och litteratur, information, upplysning och utbildning samt kulturell verksamhet i övrigt ska alla medborgare ha tillgång till ett folkbibliotek.

Kultur

Tyresö kultur omfattar kulturenheten med konsthall, kulturskola, ungdomscaféet Bonza, föreningsgården och naturskolan. Huvuddelen av den löpande verksamheten riktar sig mot barn och ungdomar.

Syftet med enhetens verksamhet är att tillhandahålla ett brett varierat kulturutbud och meningsfull fritid för kommuninnevanarna.

Fritid

Fritidsenheten erbjuder olika former av föreningsstöd samt står för ett engagemang för friluftsliv, rekreation och spontanidrott. Insatser för att förbättra fritids- och kulturutbudet för personer med funktionsnedsättning görs.

Ändamålsenliga anläggningar inom verksamhetsområdet ska erbjudas.

Enhetens syfte är att skapa förutsättningar för meningsfulla fritidsaktiviteter, främst för barn och ungdomar.

Omvärldsanalys

Fritid

Utveckling med ny teknik, självbetjäning via webb och efterfrågan på ny teknik inom området fritid fortsätter.

Fortsatt stor tonvikt kommer att läggas på utbildning av föreningarnas ledare och styrelser då behovet är stort. Fler föreningar har nått elitnivå och med det följer idrottsförbundens allt högre krav på hallar/anläggningar för spel på högre nivåer. Tillgången på idrottsanläggningar är inte tillräcklig i Tyresö såväl som i Stockholmsregionen som helhet. Inom de traditionella idrotterna framförs önskemål om betydligt mer tid i Tyresös lokaler och anläggningar. Kraven på upprustning, tillbyggnad och modernisering är också höga, då flertalet av kommunens anläggningar är från 60- 70 och tidigt 80-tal.

Befolkningsförändringarna i Tyresö påverkar verksamheterna eftersom behovet och kraven på kultur- och fritidsutbudet förändras. Folkmängden fortsätter att öka i Tyresö kommun vilket leder till ett ökat behov av olika

rekreationer. Personer som är 64 år och äldre är den grupp medborgare som ökar mest, vilket kan resultera i att utbudet behöver förändras i framtiden.

Unga människor med mycket fritid är en annan grupp som växer i antal. Ungdomsarbetslösheten ökar och det är viktigt att fånga upp denna befolkningsgrupp.

Bibliotek

Utvecklingen med ny teknik, självbetjäning via webb och efterfrågan på nya medieformer fortsätter. Speciellt utlåning av e-böcker förväntas öka. Detta attraherar nya låntagargrupper som tidigare inte efterfrågat bibliotekets tjänster.

En ny bibliotekslag förväntas träda i kraft 1 juli 2013 och den statliga litteraturutredningen kan komma att lägga förslag om e-böcker och om läsfrämjande insatser under året.

Kultur

Inom kulturområdet finns två starka trender som påverkar den verksamhet Tyresö kultur bedriver. Den ena är att samverka och uppnå synergieffekter, effektiviseringar, kunskapsutbyte och kanske ett bredare utbud. En annan är att digitalisera och därigenom tillgängliggöra, systematisera och öppna nya möjligheter. Detta väcker behovet av kulturarvsarkiv.

Kulturutredningen (SOU 2009:16) föreslår en bredare syn på kulturpolitiken, i utredningen används begreppet ”aspektpolitik” för att beskriva kulturpolitikens betydelse inom utbildningspolitik, arkitektur, stadsplanering, nyföretagande mm.

Inom arkivområdet sker digitaliseringar av kommunarkiv, lokalthistoriska arkiv och kommunernas konstinnehav vilket medför bättre tillgänglighet för medborgarna.

Demografiska förändringar

Den äldre befolkningen ökar i antal vilket påverkar Tyresö kommun både ur en folkhälsoaspekt och ur ett ekonomiskt perspektiv. I Tyresö är många äldre aktiva inom föreningslivet och frekventa besökare i Tyresö kulturcentrum Kvarnhjulet. Ibland behöver denna grupp en högre servicenivå än den som i dagsläget tillhandahålls. Unga människor med mycket fritid är en annan grupp som växer i antal och det är angeläget att fånga upp denna befolkningsgrupp.

Klimatfrågan

Enligt Sveriges Lantbruksuniversitet har svenska barns skogsbesök halverats under 2000-talet. Denna naturbrist innebär dels negativa effekter på barnens hälsa och inlärningsförmåga, dels att de tappar kontakten med och förståelsen för naturen, de ekologiska sambanden och insikten om jordens begränsade resurser. Insikter som är nödvändiga om vi ska kunna hantera klimatfrågan. Dagens barn och ungdomar behöver rustas med kunskaper om miljö- och klimatfrågor och verktyg för en omställning till ett hållbart samhälle. Mer utomhuspedagogik i skolan är en viktig del i denna process.

Mål att uppnå 2014

Mål 13:1

En strategi för att göra Albyområdet mer attraktivt finns.

Mål att uppnå 2015

Mål 13:2

Tyresö ska ta initiativ till ett samarbete med närliggande kommuner, för att undersöka möjligheten till eventuellt byggande av gemensamma idrottsanläggningar

Mål att uppnå 2016

Mål 13:3

En strategisk plan för anläggningsförsörjning inom verksamhetsområdet tas fram

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	112 305	115 319	117 704
Intäkter	5 943	6 062	6 183
Netto	106 362	109 257	111 521

Kultur- och fritidsnämndens budgetram utökas med 0,5 miljoner 2014. Medlen ska användas till att utöka aktivitetsstödet. Dessutom kompenseras nämnden för de tillkommande driftkostnaderna beroende på investeringar på Tyresövallen.

Aktuella investeringar 2014-2018

Samlingsanslag för fritidsanläggningar

Upprustning Fårdala ridhus

De investeringar som är nödvändiga på Tyresövallen finansieras inom de samlingsanslag som finns för fastighetsinvesteringar under verksamhetsområde 17 Gemensam verksamhet. Nödvändiga investeringar på Albyområdet finns finansierade under samlingsanslaget för fritidsanläggningar.

Väsentliga förändringar

Fritid

Med start från 1/1 2014 sker all närvarorapportering av Lokalt Aktivitetsstöd via kommunens nya redovisningssystem ApN (aktivitetskort på nätet). Implementering sker under 2013.

Bibliotek

Inga ännu kända.

Kultur

Inga väsentliga verksamhetsförändringar är beslutade för 2014. Under 2013 utreds möjligheten att konkurrensutsätta delar av kulturenhetens verksamhet.

Verksamhetsområde nr 14. Individ- och familjeomsorg

Verksamhet och syfte

Verksamhetens syfte är att vara ett skyddsnät och en garanti för att de som bor eller vistas i kommunen får den hjälp och det stöd de behöver för att kunna leva i ekonomisk och social trygghet. Biståndet utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Individ- och familjeomsorgen omfattar såväl allmänt förebyggande som individuellt inriktat arbete för barn, ungdomar och vuxna. Barnperspektivet genomsyrar hela verksamheten vilket ska ges särskild uppmärksamhet 2013.

Insatserna kan gälla exempelvis ekonomiskt bistånd, familjerätt (adoption, utredning om faderskap, vårdnadsutredningar), familjerådgivning, missbruk, insatser för barn och ungdom, mottagande av ensamkommande flyktingbarn, stödboende, förebyggande insatser, anhörigstöd

Enligt socialnämndens bokslut 2012 fanns i genomsnitt

- 285 hushåll med ekonomiskt bistånd/månad
- 58,7 helårsplaceringar av barn och ungdomar i familjehem
- 13,3 helårsplaceringar av barn och ungdomar i jourhem
- 9,7 helårsplatser HVB (institutionsvård) för barn och ungdom
- 8,4 helårsplatser HVB för vuxna

Till övervägande del utförs verksamheten i kommunal regi.

Verksamhet i **privat regi** motsvarar cirka 25 procent av kostnaderna.

- Privata utförare finns inom:
  - Familjerådgivning som sker enligt kundvalsmodell med fyra familjerådgivningsföretag
  - Boendet Källan som drivs av Frälsningsarmén på entreprenad (21 platser)
  - Mottagande av ensamkommande flyktingbarn och ungdomar på Villa Victoria, 7 platser.

Omvärldsanalys

Försörjningsstöd

Kostnaden för försörjningsstödet steg kraftigt år 2009-2011. Därefter har den kraftiga ökningen avtagit, men en förväntad ekonomiskt minskning för försörjningsstöd har uteblivit. En nyligen gjord översyn visar att Tyresö har en låg kostnad för försörjningsstöd i relation till andra jämförbara kommuner. Nivån på utbetalt försörjningsstöd per hushåll är högt, medan antalet bidragshushåll per 1000 invånare är lågt. En trend i Tyresö är att hushållen erhåller försörjningsstöd under en allt längre tid.

Försörjningsstödet påverkas starkt av konjunkturutvecklingen, tillgången till arbete och utformningen av trygghetssystemen. Antal varsel blir fler och arbetslösheten ökar särskilt bland ungdomar. Enligt Konjunkturinstitutet kommer lågkonjunkturen fortsätta fram till år 2016. För personer som inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden och för personer med funktionsnedsättningar blir det än svårare att få ett arbete.

Med anledning av rådande konjunkturläge är det troligt att försörjningsstödet kommer att fortsätta ligga på motsvarande nivå under 2014.

Barn och vuxna

Även anmälningar inom barn och ungdom ökade under åren 2009-2011. Den höga nivån kvarstod under 2012. Antal anmälningar ökade åter under slutet av 2012, bland annat som följd av en ökad samverkan med förskolan/skolan. Anmälningarna har föranlett en ökning av familjehemsplaceringar. Övriga orsaker är lågkonjunkturen, stora barnkullar, vårdnadstvister etcetera. Bedömningen är att den höga nivån av anmälningar och familjehemsplaceringar kommer att bestå under 2014. I Tyresö har även andelen unga som har utvecklat eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa ökat.

Nya ändringar i socialtjänstlagen träder i kraft 2013 och innebär ett stärkt skydd för barn och unga. Lagändringen innebär bland annat att beslut att inleda eller inte inleda utredning (förhandsbedömning) ska fattas inom fjorton dagar. Resurserna inom mottagningsenheten måste därmed ses över. Lagändringen ställer även krav på att regelbundna besök av familjehemsplacerade barn och ungdomar. Uppskattningsvis innebär detta en ökning av antalet besök i familjehem till ca 2,5 dagar/veckan per familjehemssekreterare

Övriga påverkansfaktorer för individ- och familjeomsorgen

- De stora ungdomskullarna födda 1987-1992 börjar bli vuxna och antalet unga vuxna med missbruks- och beroendeproblematik ökar. En hög andel av de unga vuxna som aktualiseras på enheten har komplexa vårdbehov och psykisk ohälsa.
- Regeringen har föreslagit att endast en del av arbetsinkomsten ska påverka rätten till försörjningsstöd. För att även stimulera skolungdomars arbete vid sidan om studierna har liknande förslag lagts fram.
- Nämndens ökade ambitioner i samarbete med andra aktörer har delvis bidragit till ökat antal aktualiseringar av barn och unga i akut behov av stöd. Utvecklingen är likartad på flera håll i landet och bristande resurser hos de olika aktörerna medför att utredningar inte kan genomföras inom önskvärd och nödvändig tidsram.
- Trenden är att kostnader för familjerådgivning ökar och för närvarande är ersättningsnivån samt antalet samtalstillfällen lägre i Tyresö än genomsnittet i länet.

Mål att uppnå 2014

Mål 14:1

Personer över 25 år som fått ekonomiskt bistånd i två månader deltar i av kommunen erbjuden praktik eller annan kompetenshöjande insats.

Mål att uppnå 2014 och 2015

Mål 14:2

Självförsörjningsgraden har ökat.

(Socialstyrelsens årsstatistik :Andel biståndsmottagare i Tyresö år 2011: **2,3** procent)

Mål att uppnå 2015

Mål 14:3

Minst **fem** ideella krafter och föreningar stöds så att de i ökad utsträckning är ett komplement till socialtjänsten, särskilt för ungdomar

Mål att uppnå 2015 och 2016

Mål 14:4

80 procent av samtliga personer över 25 år som fått ekonomiskt bistånd i två månader deltar i praktik eller annan kompetenshöjande insats.

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	176 582	180 113	183 715
Intäkter	31 948	32 587	33 239
Netto	144 633	147 526	150 476

Individ- och familjeomsorgen stärks med 2,0 miljoner 2014. Detta för att utöka resurserna för utsatta barn.

Väsentliga förändringar

Under 2013 kommer en översyn att genomföras av förutsättningarna att dela verksamhetsområdet IFO i beställare och utförare på samma sätt som påbörjats inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning i syfte att skapa en gemensam styrning inom förvaltningen.

Verksamhetsområde nr 15. Äldreomsorg

Verksamhet och syfte

Äldreomsorgens syfte är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar orsakade av åldrande eller sjukdomar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Det är av avgörande betydelse att kommunen kan erbjuda ett brett utbud av olika insatser utifrån individens behov. Insatserna formar tillsammans en helhet som täcker upp olika behovssituationer i vardagen.

Insatserna kan gälla exempelvis särskilda boendeformer (permanent boende, korttidsvård/växelvård), dagvård, öppen dagverksamhet, hälso- och sjukvård till och med sjuksköterskenivå inom äldreboende, hjälp i hemmet – Hemtjänst - (omvårdnad, service, avlösning, ledsagning, trygghetslarm), bostadsanpassning, rehabilitering, munhälsovård och medicinsk fotvård inom äldreboenden, förebyggande insatser, anhörigstöd.

Enligt socialnämndens bokslut 2012 har antalet hemtjänsttimmar ökat från 184 842 timmar år 2011 till 197 468 timmar år 2012. Totalt väljer omkring 34 procent privat utförare.

Antalet helårsplatser i särskilt boende (permanent och korttid) har ökat från 274 platser 2011 till 287,7 år 2012. Boende i privat regi har ökat från 45 till 46 procent.

Kundval finns inom hemtjänsten med 6 utförare, den kommunala utföraren samt 5 privata företag; Attendo Care AB, AB Stockholm hemtjänst och service, Lindalens Städ och Hemtjänst AB, Real Omsorg i Storstockholm samt Vård- och omsorgsteamet i Norden.

Av 4 äldreboenden drivs 3 i privat regi; Krusmyntan och Trollängen drivs av Carema Care AB och Ängsgården av Mimosa Vård och Omsorg AB.

Omvärldsanalys

Kraftig ökning av antalet äldre och äldreomsorgens kostnader

Antalet personer i Tyresö över 65 år beräknas öka med 21 procent under perioden 2011-2025. Högst ökningstakt är det inom den mest omsorgskrävande gruppen, de över 80 år. Gruppen 80-89 år ökar med 118 procent och gruppen över 90 år ökar med 140 procent.

Utvecklingen går mot att äldre som är ålderssvaga och somatiskt sjuka i allt större utsträckning vårdas i det egna hemmet, samtidigt som behovet av boendeplatser för demenssjuka ökar. Om denna utveckling fortsätter kommer demenssjuka i allt högre utsträckning än i dagsläget belägga platserna inom särskilda boenden. Uppskattningsvis är kostnaden för demensplatser 10-15 procent högre än för platser för somatiskt sjuka, vilket innebär att kostnaderna för äldreomsorgen kan komma att öka ytterligare

Ansvar för personer med demenssjukdom och bemanning i särskilda boenden

År 2014 träder Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ansvaret för personer med demenssjukdom och bemanning i särskilda boenden i kraft. Det innebär att Socialnämnden ska fatta tydliga beslut där det framgår vilka insatser den enskilde ska få i boendet och att dessa regelbundet ska följas upp på individnivå. Både socialnämnden och den som driver verksamheten har ansvar för att boendet är bemannat efter behoven dygnet runt. Föreskrifterna innebär även förändrat utrednings- och beslutsförfarande inom biståndsavdelningen och handläggarresurserna måste sannolikt öka.

Övriga påverkansfaktorer för äldreomsorgen:

- Kommunförbundet Stockholms län, KSL, har tillsammans med landstinget tagit fram förslag till inriktning och omfattning av hemsjukvården efter en kommunalisering från år 2015. Det innebär stora organisatoriska och strukturella förändringar för kommunen. Kommunaliseringen kommer att finansieras genom en skatteväxling som ska motsvara faktiska kostnader år 2011. Mot bakgrund av befolkningsprognosen som visar på en ökad andel äldre inom kommunen, är det rimligt att anta att även behovet av hemsjukvård kommer att öka och att skatteväxlingen inte kommer att kompensera kommunens framtida behov.
- Regeringen vill öka invånarnas möjlighet till god insyn i vårdens och omsorgens kvalitet genom en etisk plattform som ska omfatta alla vårdgivare- oavsett driftsform- som får del av offentlig finansiering. Finansdepartementet kommer att starta en utredning kring ägarförhållanden hos privata företag inom välfärden.

Mål att uppnå 2014, 2015 och 2016

Mål 15:1

Andelen som är ganska eller mycket nöjda ska uppgå till minst 90 procent inom hemtjänst och minst 85 procent inom särskilt boende enligt socialstyrelsens årliga nationella undersökning.

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	315 405	338 195	360 046
Intäkter	41 517	42 347	43 194
Netto	273 888	295 848	316 851

Aktuella investeringar 2014-2018

Projektering äldreboende Fornuddsparken

Väsentliga förändringar

Som en följd av ökad konkurrensutsättning och ökad valfrihet har socialförvaltningen successivt förändrat organisationen. Organisationen måste ge förutsättningar för att de olika rollerna som beställare respektive utförare kan hållas isär, i synnerhet om kommunen deltar i valfrihetssystem med egenregiverksamhet och innehar båda rollerna. Socialnämnden genomför nu en organisationsöversyn. Ett nytt ersättningssystem håller på att utvecklas inom särskilda boenden som kan innebära förändringar.

Projektet Trygg i Tyresö avslutas 2013. Projektet har haft positiva resultat och vårdkedjan som byggts upp i projektet bör bibehållas.

Nytt äldreboende beräknas stå klart år 2015 enligt "Krusmyntanmodellen".

Verksamhetsområde nr 16. Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Verksamhet och syfte

Syftet med verksamheten är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Stödet till personer med funktionsnedsättning är inriktat på att ge den enskilde förutsättningar att leva som andra genom att ge stöd och service som stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. För att nå dit behövs ett rikt utbud av insatser samt att stödet är anpassat till varje individs behov.

Insatserna kan gälla exempelvis, boende och boendestöd, korttidsvistelse, korttidstillsyn, hjälp i hemmet – Hemtjänst, avlösarservice, ledsagarservice, kontaktpersoner, bostadsanpassning, daglig verksamhet, personlig assistans, anhörigstöd, sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning, förebyggande insatser.

Enligt socialnämndens bokslut 2012 fanns i genomsnitt

101,2 helårsplatser i gruppboenden och servicebostäder, varav 88,2 i kommunal regi och resterande externa köp
3,0 helårsplatser i barnboende i kommunal regi
71 personer med personlig assistans, varav 39 valt kommunal regi
115,8 helårsplatser i daglig verksamhet, varav 78,5 i kommunal regi
och resterande externa köp

Verksamhet i privat regi svarar för drygt 20 procent av kostnaderna i bokslut 2012.

Till övervägande del utförs verksamheten i kommunal regi inom avdelningen Verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Ett gruppboende med sex platser drivs i privat regi av Carema Orkidén sedan 2010. Hemtjänsten utförs av samma kommunala utförare som inom äldreomsorgen samt av fem privata hemtjänstföretag (samma som inom äldreomsorgen). Cirka 50 procent av brukarna med funktionsnedsättning väljer privat utförare.

Ett valfrihetssystem enligt LOV (lag om valfrihetssystem) gäller sedan 2011 för daglig sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning. Det finns i nuläget fyra privata utförare; Jobbverket, Fontänhuset, Iris Hadar AB, Blå Vägen.

Omvärldsanalys

Stadig ökning av insatser

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har antalet personer som har minst en insats från sin kommun enligt LSS ökat med 2-3 procent per år under en lång följd av år. Den vanligaste insatsen, daglig verksamhet, är också den som ökat mest. Motsvarande trend finns även inom Tyresö kommun och behoven ökar i enlighet med socialnämndens årliga prognoser. Det innebär att Tyresö har en normal nivå med insatser i jämförelse med andra kommuner. Andelen beviljade insatser (LSS och SoL) beräknas öka med 18 procent till år 2015. Behovet av utökning av insatser är främst inom boende, daglig verksamhet och personlig assistans. Upphandling enligt LOV för daglig verksamhet LSS är på väg att genomföras.

Ökad möjlighet för personer med en funktionsnedsättning att få stöd till arbete

I regeringens budgetproposition för 2013 ges förslag om en utökning av platserna med särskilt introduktions- och uppföljningsstöd, SIUS, i syfte att öka möjligheten för dem som har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga att få ett arbete. SIUS innebär att arbetsgivare och individ får stöd av en person med särskild

kompetens såväl i matchningsskedet som i anställningsprocessen och efter anställning på arbetsplatsen. Regeringen avser att ge Arbetsförmedlingen uppdraget att stegvis implementera praktikprogram för personer med funktionsnedsättning inom de statliga myndigheterna utifrån tillgången på lämpliga arbetssökande och platser. Förslaget ligger i linje med kommunens mål och att fler ska gå från daglig verksamhet och gymnasiesärskola till arbete. Förslaget innebär vidare att behovet av daglig verksamhet kan komma att minska på sikt.

Övriga påverkansfaktorer för funktionsnedsättningsområdet:

- Den nya gymnasiesärskolereformen börjar tillämpas hösten 2013. Detta kan komma att innebära att större och mer varierat utbud av daglig verksamhet kan komma att efterfrågas. Den nya gymnasiesärskolan innebär även att valfrihet mellan de olika skolorna och dess inriktning. Detta kan medföra ökade kostnader för eftermiddagsverksamhet och elevhemsboende.
- Socialstyrelsen har riktat kritik mot att antalet personer på gruppboendena är för högt. Socialstyrelsens rekommendation är 3- 5 personer per gruppboende. I Tyresö bor upp till 6 personer per gruppboende. Ökade krav på färre personer per gruppboende kan komma att påverka utformningen av framtida gruppboendestäder och få kostnadsdrivande konsekvenser.

Mål att uppnå 2014 och 2015

Mål 16:1

6 personer med funktionsnedsättning får aktivt stöd inom ramen för daglig verksamhet för att komma närmare arbetsmarknaden och som alternativ till daglig verksamhet för den som önskar.

Mål att uppnå 2015 och 2016

Mål 16:2

Kvalitetsindex enligt kvalitetsbarometern är lägst 1,40 (index 0-2) (2011 var värdet för LSS-verksamheten gruppboende 1,41, serviceboende 1,27, och daglig verksamhet 1,23).

(Kvalitetsbarometern genomförs vart tredje år, nästa mätning 2014)

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	277 433	288 582	294 354
Intäkter	72 885	74 342	75 829
Netto	204 549	214 240	218 525

Verksamhetsområdet för funktionshindrade utökas både 2014 och 2015 med vardera 5,6 miljoner för att kunna hantera de utökade volymerna inom verksamhetsområdet.

Aktuella investeringar 2014-2018

Nytt gruppboende Lindetomten (alternativt Krusmyntamodellen)

Inventarier nytt gruppboende Lindetomten

Nytt gruppboende 6 platser (Tärningen)

Inventarier nytt gruppboende (Tärningen)

Nytt LSS-boende Sågen (alternativt Krusmyntamodellen)

Inventarier Sågen

Väsentliga förändringar

Som en följd av ökad konkurrensutsättning och ökad valfrihet genomför socialförvaltningen en organisationsöversyn. Organisationen måste ge förutsättningar för att de olika rollerna som beställare respektive utförare kan hållas isär, i synnerhet om kommunen deltar i valfrihetssystem med egenregiverksamhet och innehar båda rollerna.

Konsekvenser av hur brukarna väljer när LOV införs för daglig verksamhet LSS 2013, kan innebära förändringar för TYDA, Tyresö Dagliga verksamhet i kommunal regi.

Verksamhetsförändringar kan förutses inom boendeenheterna om LOV införs för boendestöd enligt SoL. Även nytt ersättningssystem för boendeenheterna kan innebära förändringar.

Verksamhetsområde nr 17. Gemensam verksamhet

Verksamhet och syfte

Inom verksamhetsområdet ryms kommundirektörens stab, konsult- och servicekontoret, ekonomi- och personalenheter, projekt BEST-IT samt projekt Medborgarfokus. Stabens primära uppdrag är att bistå kommundirektören i arbetet med att planera, leda och följa upp kommunkoncernens verksamheter. I stabsrollen ingår att utarbeta riktlinjer, ge direktiv, stötta och samordna gemensamma processer såsom styrprocessen, finansierings- och arbetsgivarfrågor, IT, ekonomi samt kommunikation.

Konsult- och servicekontoret ska ge service och stöd på ett kostnads- och tidseffektivt sätt. Tjänsterna ska utformas efter verksamheternas behov inom ramen för tilldelad budget. Tjänsterna omfattar följande: redovisning, lön, fastighet, anläggningar och lokalvård, kontorsservice, kansli, IT och telefoni samt upphandling.

Projekt BEST-IT ska säkerställa att verksamheternas IT-relaterade behov hanteras på ett effektivt sätt.

Projekt Medborgarfokus arbetar utifrån att kommunens invånare ska vara nöjda med och ha god nytta av den verksamhet kommunen ansvarar för. Medborgarfokus ska verka för en ökad dialog med medborgare, företag och organisationer och utveckling av god service, tillgänglighet och nåbarhet. Granskningar, tillsyn och ett välfungerande system för synpunktshantering ska bidra till kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling.

Omvärldsanalys

Interaktiv samhällsstyrning

Samhällsstyrningen utvecklas successivt mot nyare former av samspel mellan politiker och samhällsaktörer i syfte att politikerna ska kunna uppnå ett bättre resultat där medborgarna blir mer nöjda och förtroendet för politik och verksamhet ökar. Detta har framför allt kommit till uttryck i ett antal medborgardialoger som börjat genomföras i kommuner och landsting.

Digitalisering och sociala media gör det enklare för medborgarna att dela med sig av förslag och synpunkter och underlättar möjligheten till dialog. Det är dock viktigt att även utveckla kanaler för att lyssna på invånare som inte utnyttjar internet.

Omvärldens bild av Tyresö kommun

Kännedom om Tyresö, framförallt inom regionen, och kommunens anseende blir allt viktigare för vår konkurrenskraft som arbetsgivare, vårt inflytande i regionen och externa samarbetspartners investeringsvilja.

Valfrihet och ökad rörlighet

Ökade valmöjligheter och ökad rörlighet mellan olika servicegivare/utförare ställer krav på förändrad planering och uppföljning. Rörligheten stannar inte vid kommungränsen. Från en situation när tillgodoseendet av ett behov, av tex förskole- eller grundskoleplatser, kunde planeras med utgångspunkt från gällande befolkningsprognos för ett geografiskt område ställer nuvarande utveckling väsentligt annorlunda krav. Genom att fler aktiva val görs mellan både olika regiformer och olika utförare med olika profil och rykte blir det svårt att förutse var det uppstår bristsituationer och var det blir överkapacitet. Det blir därigenom en svår avvägning mellan att uppfylla invånarnas preferenser och att uppnå ett effektivt utnyttjande av tillgängliga resurser.

Sammanhängande med denna utveckling är också ökade krav på att tydliggöra kommunens roll och ansvar, styrmodeller och medborgarnas möjlighet att jämföra olika utförare verksamhet och kvalitet. Uppföljningsrutiner har huvudsakligen varit utformade för att följa upp verksamheter i kommunal regi.

Rörligheten ställer också krav på utökat samarbete med angränsande kommuner och gemensamma regionala satsningar. Inom många verksamhetsområden krävs utökat samarbete och helhetssyn inom kommunen, många av medborgarnas frågor kräver förvaltningsöverskridande lösningar.

Digitalisering, närbarhet och service

Sverige ska vara bäst i världen på digitalisering! Så lyder den målsättning som regeringen har formulerat i den digitala nationella agendan. Målsättningen ställer höga krav på samverkan med andra aktörer och utveckling inom kommunen. Det kräver smarta tjänster som förenklar möjligheterna att ta del av kommunens information, komma i kontakt med kommunens olika verksamheter, förenkla för företagare eller planera utbyggnad av villan med mera.

Med bra e-tjänster och ökad öppenhet kan privatpersoner och företagare lättare ta ansvar och kontroll över sin vardag, mer oberoende av tid och plats. Den traditionella kontorstiden uppfyller inte längre kraven på tillgänglighet.

Medborgarnas tillgång till uppgifter och information via mobila plattformar får idag anses som en självklarhet. Den senaste utvecklingen med mobiltelefoner som har internetuppkoppling innebär att cirka 60 procent av medborgarna, i sin ficka, har tillgång till kunskap som kan nås på sekunder.

Dagens unga har stora förväntningar på att få ge synpunkter, kommentera och delta i nätverk. De är ombytliga i sina val av media och är därför svåra att nå. Rekrytering sker i allt större utsträckning via nätverk i sociala media som LinkedIn, BranchOut, Facebook, Skillpartner etc. Nya nätverk ”poppar” ständigt upp.

Äldreomsorgens långsiktiga utveckling

Antalet äldre invånare i Sverige ökar. I Tyresö ökar antalet äldre i snabbare takt än i riket. Eftersom ökningstakten i den mest omsorgskrävande gruppen, den över 80 år, är allra högst kommer det att ställa höga krav på utbyggnad av äldreomsorgen och den kommer efter hand att utgöra en ökande andel av kommunens verksamhet i såväl ekonomiska som personella termer. Det ökande behovet av platser i särskilda boenden kommer också att kräva omfattande investeringar, vare sig det sker i kommunens eller i någon annans regi, med åtföljande krav på mark och infrastruktur för ändamålet. Det tillkommande finansieringsbehovet fram till år 2025 är beräknat till 225 miljoner. Det ställer krav på prioriteringar och effektiviseringar, eventuellt kombinerat med skattehöjningar. En högre sysselsättningsnivå bedöms också underlätta de framtida utmaningarna.

Konkurrensen om arbetskraften ökar

Det finns idag en konkurrens om arbetskraft inom vissa yrkesgrupper i den kommunala sektorn. Allt tyder på att konkurrensen kommer att öka och utvidgas till att omfatta flertalet yrken till följd av kommande pensionsavgångar och konkurrensutsättning av verksamheter i kombination med en förväntad ökad efterfrågan på de tjänster kommunen erbjuder.

Chefernas vardag blir mer komplex

I takt med att omvärldens krav förändras har våra chefer fått allt fler frågor att hantera. Ett gott ledarskap som kan ta tillvara på och utveckla medarbetares kompetens är en förutsättning för att kunna erbjuda medborgarna fortsatt god service. En ny generation medarbetare har också andra förväntningar på delaktighet och är rörligare på arbetsmarknaden än vad som varit vanligt hittills. Detta sammantaget gör att vi behöver satsa långsiktigt på ett program som framför allt inriktas på att stärka våra chefers kompetens i att motivera och leda medarbetare i och för förändring.

Mål att uppnå 2015

Mål för verksamhetsområdet presenteras i avsnittet om kommungemensamma mål. Därutöver finns mer detaljerade mål och aktiviteter i respektive plan för kommundirektörens stab, konsult- och servicekontoret, projekt BEST-IT och projekt Medborgarfokus.

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	483 592	493 264	503 129
Intäkter	425 420	433 928	442 607
Netto	58 172	59 336	60 522

Kommundirektörens stab stärks med 0,3 miljoner i syfte att förbättra studie- och yrkesvägledningen. Dessutom avsätts 0,8 miljoner i ett projekt för att få utförare i annan regi inom fritidsgårdsverksamheten.

Aktuella investeringar 2014-2018

Samlingsanslag för fastighet, initierat av hyresgäst
 Reservkraft nya föreningsgården
 Samlingsanslag för fastighet, initierat av ägaren
 Inventarier, IT och småinvesteringar
 Vindkraftverk

Väsentliga förändringar

I takt med att fler anordnare engageras i utförandet av våra tjänster behöver vi utveckla nya metoder för styrning och ledning. Detta är ett prioriterat område. Organisation och arbetsmetoder måste anpassas inte minst när det gäller kravställande, uppföljning och tillsyn. Transparens och dialog med externa aktörer är nödvändigt. Likaså krävs att ekonomistyrningen utvecklas utifrån de nya förutsättningarna. Vidare ställs krav på ett tydligt sätt att styra och leda de verksamheter som utförs i egen regi på ett konkurrenskraftigt sätt.

Verksamhetsområde nr 18. Kommunalförbund m.m

Verksamhet och syfte

Under anslaget budgeteras de verksamheter som kommunen bedriver i samarbete med andra kommuner i form av kommunalförbund, gemensam nämnd eller annat formaliserat samarbete (förutom Samordningsförbundet Östra Södertörn som utgör ett komplement till Socialnämndens och Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens verksamheter). Vidare budgeteras kostnader för kommunens medlemskap i intresseorganisationer samt för kommunrevisionen. Det gäller följande verksamheter eller poster:

- Södertörns Brandförsvarsförbund, som handhar räddningstjänst för tio medlemskommuner. Tyresös andel i förbundet är 9,08 procent.
- Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund, som svarar för miljö- och hälsoskyddstillsyn för kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Tyresös andel i förbundet är 29,6 procent.
- Södertörns Överförmyndarnämnd som drivs i form av en gemensam nämnd och svarar för överförmyndarverksamheten för Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Tyresö kommuner. Tyresös andel i förbundet är 11,5 procent.
- Avgifter för medlemskap i Sveriges Kommuner och Landsting och i Kommunförbundet Stockholms län.
- Arvoden och omkostnader för kommunens revisorer samt konsultkostnader för revisorerens biträde

Mål att uppnå 2015

Mål sätts och uppföljning sker inom respektive organisation

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	49 484	50 974	51 993
Intäkter	0	0	0
Netto	49 484	50 974	51 993

Verksamhetsområde nr 19. Politisk verksamhet

Verksamhet och syfte

Tyresö kommun har en av de lägsta kostnaderna i Sverige för de förtroendevalda och det politiska systemet. Sveriges kommuner och landsting tar årligen fram jämförelser för den politiska verksamheten. I jämförelserna för politisk verksamhet ingår kostnader för styrelser och nämnder, deras administration, kostnader för allmänna val, överförmyndare, politisk revision och bidrag till politiska partier. År 2011 var kostnaden för politiken i Tyresö 416 kr per invånare. Den låga kostnaden kan bland annat förklaras av att Tyresö i jämförelse med många andra kommuner har färre förtroendevalda och färre nämnder.

Mål att uppnå 2015

Mål 19:1

Alla offentliga sammanträdeshandlingar till kommunfullmäktige, samtliga nämnder och dess utskott och beredningar distribueras digitalt senast vid utgången av år 2015, och ersätter därmed samtliga pappersutskick av offentliga sammanträdeshandlingar.

Driftbudget (i tusental kronor)

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
Kostnader	15 474	15 784	16 099
Intäkter	0	0	0
Netto	15 474	15 784	16 099

Kommunens bolag

Verksamhet och syfte

Kommunen äger två bolag; Tyresö Bostäder AB och Tyresö Näringslivs AB.

Tyresö bostäder ska på affärsmässiga grunder förvalta attraktiva bostäder och områden inom kommunen. Vidare ska bolaget verka för att skapa social gemenskap, god service och trygghet inom områdena.

Bolaget ska i sin planering verka för ungdomar som söker sitt första boende samt äldre som efterfrågar anpassade boenden. Samarbete med socialförvaltningen angående förturer ska också förekomma.

Verksamheten omfattar 3280 lägenheter och 164 lokaler. Tillsammans blir förvaltningsytan 250 793 kvm. För närvarande har bolaget ca 19 000 personer som är anmälda till intressekön för att få hyra en lägenhet. Omflyttningen ligger på ca 9 procent vilket motsvarar knappt 300 lägenheter.

Planering för ca 200 lägenheter pågår och detaljplanen beräknas vara klar för beslut i slutet av 2013.

Bolaget har upprättat en plan för nyproduktion som ska ligga till grund för beslut när det gäller nyproduktion. Planen omfattar ca 300 lägenheter inom tre till fem år samt ca 300 lägenheter till 2025.

Tyresö Näringslivs AB: s verksamhet är numera begränsad. Efter att det tidigare engagemanget i Tyresö Slotts västra flygel har avvecklats under 2012 och det tidigare helägda bolaget Fastighetsbolag Maria Sofia AB har fusionerats in i bolaget är dess verksamhet begränsad till att förvalta ett antal fastigheter inom det s k brädgårdsområdet. Dessa fastigheter är för närvarande uthyrda till Tyresö kommun (för upplagsändamål) och till andra hyresgäster för näringsverksamhet och som bostäder.

Mål att uppnå 2015

Minst 150 nyproducerade lägenheter i Tyresö bostäders regi är klara för inflyttning.

Inom Tyresö Bostäder uppgår Nöjd kundindex till minst 4,2, extern mätning av Progress.
(*Kundindex 2012 3,7 (Skala 0-5)*).

Kapitel 7. Investeringsprogram och upplåning

Efter kompletteringar av investeringsprogrammet i november 2012 och mars 2013 uppgår investeringsnettot f.n. till 325,8 miljoner 2013, 141,1 miljoner 2014, 122,5 miljoner 2015, 62,8 miljoner 2016 samt 55,0 miljoner 2017.

Med de justeringar som föreslås minskar investeringsprogrammet för 2013 till 227,5 miljoner. Motsvarande belopp för 2014 är 231,8 miljoner och för 2015 160,0 miljoner. Detta inbegriper investeringar i VA och renhållning, men även de projekt som ska vara egenfinansierade, t ex ombildningen av centrum.

Om dessa delar exkluderas från investeringsprogrammet uppgår investeringsbeloppen de närmaste åren till 157,4 miljoner 2013, 142,8 miljoner 2014 och 87,4 miljoner 2015.

Förändringarna för centrumombildning är flera. Utgifter för cirkulationsplats Bollmorav-Tyresöv och vägutbyggnad från Bollmorav till Bäverbäcken tas bort. Istället tillkommer utbyggnad av simvägen samt lokalgator i Tyresö centrum. Ombyggnaden av busstorget skjuts längre fram och utgifterna för ombyggnad vid Dalgränd blir lägre. Centrumombildning finansieras av externa inkomster från centrumområdet.

Den största tillkommande satsningen i investeringsprogrammet är utbyggnaden av Tyresövägen from 2014.

De egenfinansierade projekten utökas med projektet Grindstolpen (vid rondellen i Tyresö Strand) och ett lekland vid Petterboda. Samtliga dessa projekt är självfinansierade genom antingen försäljningar eller exploateringsbidrag.

I det nya förslaget planeras ett gruppboende per år. Det innebär att investeringsprogrammet utökas med ett gruppboende år 2016.

Renhållningen behöver ytterligare 6,5 miljoner under 2014 för att färdigställa masshanteringsplatsen. Samlingsanslaget för VA-verksamheten utökas from 2014. Efter 2017 planeras också en sjövattnledning från Breviks skola. Dessutom tillkommer projekteringsutgifter för ett nytt äldreboende vid Fornuddsparken och för ett nytt gymnasium.

De investeringar som är nödvändiga på Tyresövallen ska kunna finansieras inom de samlingsanslag som finns för fastighetsinvesteringar. Kultur- och fritidsnämndens samlingsanslag stärks för att möta nödvändiga investeringar på Albyområdet.

Medel avsätts också för att kunna slutföra förtätningen vid Strandskolan. Under 2015 kommer också reinvesteringar i Fårdala ridhus att genomföras.

För att finansiera pågående och planerade investeringar krävs mer medel än vad som genereras från avskrivningar och beräknade resultat under 2014 och 2015. Resterande finansieringsbehov kommer att kräva en utökad upplåning. Det exakta lånebehovet fram till utgången av 2015 kan komma att påverkas av såväl tidsförskjutningar i investeringsprogrammet som eventuella försäljningsintäkter från exploateringsverksamhet och låter sig därför inte beräknas med exakthet. Kalkylerna visar dock att upplåningen stiger till nästan 750 miljoner 2015. Det kan jämföras med 2012 då upplåningen var 590 miljoner. Motsvarande belopp 2010 uppgick till 335 miljoner.

Kapitel 8. Uppföljning, internkontroll och kommunikation

Uppföljning av mål, ekonomi och kvalitetsgarantier

Kommunfullmäktige och **kommunstyrelsen** är ytterst ansvariga och för den långsiktiga styrningen krävs ett uppföljningssystem med regelbunden information om hur arbete mot målen går och om ekonomin hålls inom givna budget- och investeringsramar.

Uppföljning sker var fjärde månad vilket innebär **delårsbokslut** per den 30 april och den 31 augusti och **årsredovisning** vid varje årsskifte. **Delårsbokslut** ska innehålla ekonomiska prognoser och bedömning av uppfyllelse av kommunplanens mål och kommungemensamma kvalitetsgarantier samt rapport om resultatenheter och investeringar.

Avvikelser, när nämndernas bedömning är att målen inte kommer att nås eller budgeten inte kan hållas, ska rapporteras i delårsbokslut med förslag på åtgärder som kan vidtas för att klara situationen.

Kommundirektörens stab ger anvisningar för nämndernas delårsrapporter och verksamhetsberättelser och ansvarar för att årsredovisningen och delårsboksluten sammanställs. Staben ansvarar även för uppföljning av de kommungemensamma målen.

Nämnderna är ansvariga för sina verksamheter. Uppföljning sker var fjärde månad genom **delårsrapport** med ekonomisk prognos per den 30 april och den 31 augusti och **verksamhetsberättelse** vid varje årsskifte.

Delårsrapporten ska innehålla ekonomiska prognoser och bedömning av uppfyllelse kommunplanens mål och kvalitetsgarantier, nämndens mål och nämndens kvalitetsgarantier samt vilka åtgärder som nämnden avser vidta vid avvikelser. Delårsrapport och verksamhetsberättelse behandlas i nämnden och därefter i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nämnderna ska också behandla kontinuerliga **månadsuppföljningar** per februari, mars, juli och oktober. Är nämndens bedömning att målen inte kommer att nås eller att budgeten inte kan hållas, ska även månadsuppföljningen rapporteras i kommunstyrelsen.

Enhetsplaner följs upp genom enhetens verksamhetsberättelse som redovisas till förvaltningschef och rapporteras i respektive nämnd.

Bolagsstyrelsen är ansvarig för sin verksamhet. Årsredovisning rapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Riskhantering och internkontroll

Arbetet med riskhantering och internkontroll utgör ett komplement till övrig planering och uppföljning enligt styrprocessen. Det syftar till att upptäcka och korrigera felaktigheter i agerandet som t ex dåligt utnyttjande av resurser eller för stort, eller onödigt, risktagande. Arbetet kommer till uttryck i dels en *riskhanterings- och kontrollplan* som nämnderna beslutar om i anslutning till att nämndplanerna behandlas, dels en redovisning av resultatet av genomförda internkontrollåtgärder när nämndernas verksamhetsberättelser behandlas efter årets slut.

Även kommunstyrelsen utarbetar en *riskhanterings- och internkontrollplan* under hösten före varje verksamhetsår och redovisar resultatet av genomförda kontrollinsatser efter årets slut.

Kommunikation

Det är viktigt att kommunplanens innehåll är väl känt av kommunens invånare, de förtroendevalda och kommunens medarbetare. Den långsiktiga visionen, medborgarfokus, gemensamt förhållningssätt, målen och kvalitetsgarantier för kommande treårsperiod kommuniceras till personal vid arbetsplatsträffar och till medborgare via kommunbilagan i Mitt i Tyresö och via tyreso.se. För delårsboksluten redovisas måluppfyllelse och kommentarer på intranätet och tyreso.se, och diskussioner ska ske med berörd personal. Vid årsbokslut redovisas måluppfyllelsen tydligt i årsredovisning och utvalda delar i kommunbilagan.

Kommundirektörens stab utarbetar en kommunikationsstrategi som beskriver de viktigaste budskapen och strategier för att nå ut med dessa. Varje verksamhet utarbetar på basis av nämndplanerna en *kommunikationsplan* som fastställer de viktigaste budskapen och innehåller kommunikationsinsatser kring det arbete som görs för att målen ska nås.

Kapitel 9. Styrprocessens årshjul

Kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges arbete med kommunplanen ska följa nedanstående tidsplan.

Januari/februari

- Årlig översyn av styrprocessen
- Arbete med årsredovisning
- Underlag omvärldsanalys (befolkningsutveckling, demografi, trender, lagstiftning och andra förändringar)
- Två dagars seminarium med kommunstyrelsen och nämndpresidierna
- Omvärldsanalys, preliminärt årsbokslut
- Visionsarbete

Mars/april

- Två dagars seminarium med kommunstyrelsen och presidierna
- Visionsarbete
- Treåriga mål och budget/resursfördelning, samt treåriga investeringsramar
- Årsredovisning i kommunstyrelsen/kommunfullmäktige
- Nämndernas verksamhetsberättelser redovisas i kommunstyrelsen/kommunfullmäktige
- Förslag till kommunplan skrivs fram
- Remiss till nämnder, bolag, råden och centrala samverkansgruppen
- Remissvar sammanfattning

Maj

- Kommunstyrelsen beslutar om förslag till kommunplan för de tre kommande åren

Juni

- Delårsbokslut per den 30 april i kommunstyrelsen
- Delårsbokslut per den 30 april i kommunfullmäktige
- Kommunfullmäktige beslutar om kommunplan för de tre kommande åren och skatt för ett år framåt
- Kommunplanen förankras

Augusti/september

- Nämnder/bolag arbetar med kommunplanen och bryter ned den till 1-åriga mål och budget i nämndplanerna
- Arbete med delårsbokslut per den 31 augusti

Oktober

- Delårsbokslut per den 31 augusti i kommunstyrelsen
- Delårsbokslut per den 31 augusti i kommunfullmäktige

November/december

- Om nödvändigt ny behandling av vissa frågor i kommunfullmäktige
- Kommunstyrelsen behandlar nämnd- och bolagsplaner (kommunstyrelsens uppsiktsansvar)
- Utvärdering av styrprocessen kommunstyrelsen och presidierna
- Förvaltningarnas enheter tar fram enhetsplaner som godkänns av förvaltningschefer
- 1 januari träder planerna i kraft

Kapitel 10. Förteckning över kommungemensamma styrdokument

Policy

Policy för upphandling (KF 2010)

Policy för fakturerings- och kravverksamhet (KS 2005)

Risk- och säkerhetspolicy (KF 2012)

Trafikpolicy

Informationssäkerhetspolicy (KS 2010)

Kommunikationspolicy (2011)

Personalpolicy (KS 2008)

Arbetsmiljöpolicy (KS 2007)

Policy ”Att vara chef i Tyresö kommun” (KS 2007)

Alkohol- och drogpolicy (KF 2011)

Likabehandlingspolicy (KF 2012)

Planer

Översiktsplan för Tyresö kommun (KF 2008)

Grönplan (KS 2009)

Energiplan (KF 2008)

Klimatstrategi (KF 2010)

Plan för hantering av extraordinära händelser (KF 2011)

Likabehandlingsplan (KS 2013)

Tillgänglighetsplan (KS 2011, behandlas i KF i april)

Integrationsplan (KF 2007)

Brottsförebyggande program (KS 2000)

Riskhanterings- och försäkringspolicy (KF 2011)

Dagvattenhanteringsplan (KF 2011)

Reglemente/Delegation

Gemensamt reglemente för samtliga nämnder (KF 2012)

Revisionsreglemente (KF 2006)

Reglemente för kommunstyrelsen (KF 2012)

Reglemente för barn- och utbildningsnämnden (KF 2012)

Reglemente för byggnadsnämnden (KF 2012)

Reglemente för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden (KF 2012)

Reglemente för kultur- och fritidsnämnden (KF 2012)

Reglemente för krisledningsnämnden (KF 2012)

Reglemente för valnämnden (KF 2005)

Reglemente för socialnämnd (KF 2012)

Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd (KF 2010)

Attestreglemente (KF 2004)

Reglemente för penninghantering (KF 1995)

Arkivreglemente (KF 2012)

Arbetsordning för kommunfullmäktige (KF 2010)

Arbetsordning för kommunala pensionärsrådet (KF 2010)
 Arbetsordning för kommunala rådet för funktionshinder (KF 2010)
 Arbetsordning för kommunstyrelsens särskilda utskott (KS 2011)
 Arbetsordning för kommunstyrelsens utskott för miljö och samhällsbyggnadsfrågor (KS 2011)
 Arbetsordning för demokratiberedningen (KS 2011)
 Bestämmelse om ersättning till förtroendevalda (KF 2011)
Delegationsordning inom kommunstyrelsens verksamhetsområde (KS 2013)

Riktlinje/föreskrift

Riktlinje för sponstring (KS 2011)
 Riktlinjer för när förtroendevalda och anställda erbjuds förmåner av utomstående (KS 2011)
 Riktlinje för upphandling i Tyresö kommun (KS 2010)

Riktlinje för representation, uppvaktning, resor m.m. (KS 2012)

Riktlinje för e-posthantering i Tyresö kommun (oklar beslutsinstans)
 Lokal renhållningsordning (KF 2012)

Allmänna ordningsföreskrifter för Tyresö kommun (KF 2013)

Lokala hälsoskydds-föreskrifter (KF 2011)

Ekonomihandbok (KD 2013)

Riktlinjer för inventarieförteckning och stöldskyddsmärkning i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2012)

Riktlinjer för nåbarhet och bemötande i Tyresö kommun (KD 2013)

Riktlinjer för användning av sociala medier (KD 2011)
 Rutin för klagomålshantering (KS 2001)
 Ekonomiska regler för resultatenheter (KF 2008)
 Riktlinjer för kommunens borgensåtaganden (KF 2003)
 Riktlinjer i händelse av oljeutsläpp till havs (KS 2011)
 Riktlinje för hantering av extraordinär händelse i Tyresö (KD 2012)
 Riktlinje för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal i Tyresö kommun 2012 (KS 2012)

Riktlinjer för tillfällig övernattning i skollokaler och liknande i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2012)

Riktlinjer vid klotter och liknande skadegörelse (KS 2013)

Rutiner och uppdragsbeskrivning säkerhetsorganisation i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2013)

Riktlinjer för hantering av extraordinära händelser i Tyresö kommun (KD 2012)
 Tillgänglighetshandbok (KF 2012)

Styrdokument som upphört sedan kommunplan 2013

Jämställdhetsplan (KS 2010)
 Likabehandlingsplan (framtagen 2010, ej fastställd)
 Riktlinjer för internationellt samarbete (KS 2010)
 Riktlinje för representation, värdskap, resor m.m. (KS 2004)
 Säkerhetspolicy (KS 2007)
 Brandskyddspolicy (KS 2008)
 Klotterpolicy (KS 2009)
 Regler för inventering och förteckning av inventarier (KS 1999)
 Servicepolicy (oklar beslutsinstans, har ersatts av riktlinjer för nåbarhet och bemötande i Tyresö kommun, KD 2013)
 Redovisningsföreskrifter (KF 1998)

BILAGA 1. DRIFTBUDGET 2014-2016 TKR

		2014	2015	2016
KOMMUNSTYRELSEN	Kostnader	729 085	750 175	765 179
	Intäkter	526 532	537 063	547 804
	Netto	202 553	213 112	217 375
GEMENSAM VERKSAMHET	Kostnader	483 592	493 264	503 129
	Intäkter	425 420	433 928	442 607
	Netto	58 172	59 336	60 522
KOMMUNALFÖRBUND mm	Kostnader	49 484	50 974	51 993
	Intäkter	0	0	0
	Netto	49 484	50 974	51 993
POLITISK VERKSAMHET	Kostnader	15 474	15 784	16 099
	Intäkter	0	0	0
	Netto	15 474	15 784	16 099
PLAN OCH EXPLOATERING	Kostnader	22 211	22 655	23 108
	Intäkter	5 325	5 431	5 540
	Netto	16 886	17 224	17 568
VÄGHÅLLNING OCH PARK	Kostnader	59 236	66 429	67 757
	Intäkter	625	638	650
	Netto	58 611	65 791	67 107
MILJÖ, TRAFIK OCH ÖVRIGT	Kostnader	8 625	8 798	8 974
	Intäkter	4 700	4 794	4 889
	Netto	3 926	4 004	4 084
VATTEN OCH AVLOPP	Kostnader	57 914	59 073	60 254
	Intäkter	57 914	59 073	60 254
	Netto	0	0	0
RENHÅLLNING	Kostnader	32 548	33 199	33 863
	Intäkter	32 548	33 199	33 863
	Netto	0	0	0
BYGGNADSNÄMNDEN	Kostnader	8 729	8 904	9 082
	Intäkter	4 386	4 474	4 564
	Netto	4 343	4 430	4 518
BYGGLOVSVERKSAMHET	Kostnader	8 729	8 904	9 082
	Intäkter	4 386	4 474	4 564
	Netto	4 343	4 430	4 518
GYMNASIE- OCH ARBETS- MARKNADSNÄMNDEN	Kostnader	273 725	277 406	285 516
	Intäkter	53 015	54 075	55 157
	Netto	220 710	223 331	230 359
ARBETSCENTRUM	Kostnader	23 433	23 902	24 380
	Intäkter	12 827	13 084	13 345
	Netto	10 606	10 818	11 034

		2014	2015	2016
VUXENUTBILDNING	Kostnader	34 577	35 268	35 974
	Intäkter	11 224	11 449	11 678
	Netto	23 353	23 820	24 296
GYMNASIESKOLA	Kostnader	215 715	218 236	225 162
	Intäkter	28 964	29 543	30 134
	Netto	186 751	188 693	195 028
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	Kostnader	112 305	115 319	117 704
	Intäkter	5 943	6 062	6 183
	Netto	106 362	109 257	111 521
BIBLIOTEK, KULTUR OCH FRITID	Kostnader	112 305	115 319	117 704
	Intäkter	5 943	6 062	6 183
	Netto	106 362	109 257	111 521
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	Kostnader	964 902	992 139	1 018 955
	Intäkter	72 457	73 907	75 385
	Netto	892 445	918 232	943 571
FÖRSKOLA	Kostnader	293 806	295 868	298 840
	Intäkter	24 178	24 662	25 155
	Netto	269 628	271 206	273 685
GRUNDSKOLA	Kostnader	657 103	681 998	705 557
	Intäkter	45 044	45 945	46 864
	Netto	612 059	636 054	658 693
FRITIDSGÅRDAR	Kostnader	13 993	14 272	14 558
	Intäkter	3 235	3 300	3 366
	Netto	10 758	10 973	11 192
SOCIALNÄMNDEN	Kostnader	769 420	806 890	838 115
	Intäkter	146 350	149 277	152 263
	Netto	623 070	657 613	685 852
INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG	Kostnader	176 582	180 113	183 715
	Intäkter	31 948	32 587	33 239
	Netto	144 633	147 526	150 476
ÄLDREOMSORG	Kostnader	315 405	338 195	360 046
	Intäkter	41 517	42 347	43 194
	Netto	273 888	295 848	316 851
OMSORG OM PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING	Kostnader	277 433	288 582	294 354
	Intäkter	72 885	74 342	75 829
	Netto	204 549	214 240	218 525
SAMMANLAGT	Kostnader	2 858 166	2 950 833	3 034 551
	Intäkter	808 684	824 857	841 355
	Netto	2 049 482	2 125 976	2 193 196

Bilaga 2 Finansförvaltning 2014-2016 tkr

		2014	2015	2016
TOTALT	Kostnader	109 500	113 500	116 500
	Intäkter	187 000	189 500	190 500
	Netto	-77 500	-76 000	-74 000
PENSIONSUTBETALNINGAR	Kostnader	47 500	49 500	51 000
	Intäkter	0	0	0
	Netto	47 500	49 500	51 000
SEMESTER- OCH ÖVERTIDS- SKULDÖKNING	Kostnader	1 000	1 000	1 000
	Intäkter	0	0	0
	Netto	1 000	1 000	1 000
STATSBIDRAG MAXTAXA	Kostnader	0	0	0
	Intäkter	20 000	20 000	20 000
	Netto	-20 000	-20 000	-20 000
INTJÄNADE PENSIONER	Kostnader	61 000	63 000	64 500
	Intäkter	57 000	58 000	58 000
	Netto	4 000	5 000	6 500
INTÄKT KAPITALTJÄNST	Kostnader	0	0	0
	Intäkter	110 000	111 500	112 500
	Netto	-110 000	-111 500	-112 500
MEDELSRESERV ALTERNATIVT PRIORITERINGSUTRYMME	Kostnader	0	0	0
	Intäkter	0	0	0
	Netto	0	0	0
ÖVRIGT	Kostnader	0	0	0
	Intäkter	0	0	0
	Netto	0	0	0

Bilaga 3 Resultaträkning 2014-2016 tkr

		2014	2015	2016
NÄMNDERNAS VERKSAMHET	Kostnader	2 858 166	2 950 833	3 034 551
	Intäkter	808 684	824 857	841 355
	Netto	2 049 482	2 125 976	2 193 196
FINANSFÖRVALTNING	Kostnader	109 500	113 500	116 500
	Intäkter	187 000	189 500	190 500
	Netto	-77 500	-76 000	-74 000
INTERNA POSTER	Kostnader	-502 000	-513 000	-513 000
	Intäkter	-502 000	-513 000	-513 000
	Netto	0	0	0
Verksamhetens intäkter		493 684	501 357	518 855
Verksamhetens kostnader		-2 465 666	-2 551 333	-2 638 051
Avskrivningar		-74 000	-75 000	-76 000
Verksamhetens nettokostnader		-2 045 982	-2 124 976	-2 195 196
Skatteintäkter		1 903 000	1 979 000	2 072 000
Fastighetsavgift		68 000	69 000	70 000
Statsbidrag och utjämningsystem		121 000	110 000	115 000
Finansiella intäkter		7 000	7 000	7 000
Finansiella kostnader		-28 000	-29 000	-30 000
Resultat		25 018	11 024	38 804

Statsbidrag och utjämningsystem

Inkomstutjämnning	42 000	44 000	62 000
Kostnadsutjämnning	88 000	89 000	90 000
Regleringsbidrag	8 000	-5 000	-18 000
LSS-utjämnning	-17 000	-18 000	-19 000
Sammanlagt	121 000	110 000	115 000

Bilaga 4. Balansräkning tkr

	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar	2 048 900	2 134 900	2 142 900
Omsättningstillgångar	255 929	255 929	255 929
Skattefordran på staten	0	0	0
Summa	2 304 829	2 390 829	2 398 829
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	940 918	951 942	990 746
Avsättning för pensioner samt semester- och övertidsskuld	240 371	255 910	270 463
Långfristiga externa lån	678 441	749 593	552 236
Övriga långfristiga skulder	102 000	102 000	102 000
Kortfristiga skulder	286 184	286 184	286 184
Exploateringsintäkter	45 200	45 200	197 200
Skatteskuld till staten	11 715	0	0
Summa	2 304 829	2 390 829	2 398 829
<u>Finansieringsanalys tkr</u>			
	Budget 2014	Budget 2015	Budget 2016
TILLFÖRDA MEDEL			
Årets resultat	25 018	11 024	38 804
Ökning av långfristiga skulder	74 270	71 152	0
Avskrivningar	74 000	75 000	76 000
Ökning pensionsskuld	63 000	65 000	66 500
Ökning semester- och övertidsskuld	1 000	1 000	1 000
Exploateringsintäkter	20 000	0	152 000
Ökning skatteskuld till staten	11 715	0	0
Minskning skattefordran på staten	22 688	0	0
Summa	291 691	223 176	334 304
ANVÄNDA MEDEL			
Investeringar	232 000	161 000	84 000
Utbetalning av pensionspremie	39 000	41 000	43 000
Utbetalning av löneskatt för pensionspremie	8 976	9 461	9 947
Minskning av långfristiga skulder	0	0	197 357
Ökning skattefordran på staten	11 715	0	0
Minskning skatteskuld till staten	0	11 715	0
Summa	291 691	223 176	334 304

Bilaga 5 Investeringar 2013-2018 (tkr)	<2013	2013	2014	2015	2016	2017	>2017	TOT
<u>Exploatering Östra Tyresö gata (60% av expl)</u>	49 411	-3 565	19 200	-8 246	3 600	-7 591	0	52 808
<u>Exploatering övriga Tyresö gata (60% av expl)</u>	5 973	25 416	28 914	15 455	-19 173	0	0	56 585
<u>Investering i egna fastigheter, initierat av hyresgäster</u>	1 610	16 035	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	92 645
<u>Investering i egna fastigheter, initierat av ägaren</u>	11 169	39 663	11 000	10 000	10 000	10 000	10 000	101 832
<u>Gata och park</u>	12 543	13 214	24 805	29 500	24 600	15 815	91 115	211 592
<u>Fritidsanläggningar</u>	302	1 098	1 500	1 500	1 000	1 000	1 000	7 400
<u>Miljö- och klimat investeringar</u>	0	1 815	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	6 815
<u>Inventarier etc</u>	0	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	30 000
<u>IT-investeringar</u>	3 518	2 882	0	0	0	0	0	6 400
<u>Övrigt</u>	6 647	8 153	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	39 800
<u>Särskilda större poster</u>	91 520	48 674	32 420	14 200	10 200	0	0	197 014
Investeringsnetto		158 385	143 839	88 409	56 227	45 224	128 115	620 199

Bilaga 5 Investeringar 2013-2018 (tkr)	<2013	2013	2014	2015	2016	2017	>2017	TOT
<u>Ombyggnad centrum till den nya visionen</u>								
Utgifter	48 085	22 460	25 000	33 000	22 000	41 000	21 000	212 545
Exploateringsintäkter	67 000	25 200	5 000	0	147 000	5 000	50 000	299 200
Netto	-18 915	-2 740	20 000	33 000	-125 000	36 000	-29 000	-86 655
<u>Egenfinansierade projekt</u>								
Utgifter	-37 974	14 956	12 400	18 800	1 000	0	57 312	66 494
Exploateringsintäkter	0	0	15 000	0	5 000	14 000	100 000	134 000
Netto	-37 974	14 956	-2 600	18 800	-4 000	-14 000	-42 688	-67 506
<u>Exploatering Östra Tyresö VA (40% av expl)</u>	32 940	-2 376	12 800	-5 498	2 400	-5 061	0	35 206
<u>Exploatering övriga Tyresö VA (40% av expl)</u>	3 982	16 944	19 276	10 304	-12 782	0	0	37 724
<u>Vatten och avlopp</u>	3 964	9 489	10 000	13 000	13 000	13 000	21 000	83 453
<u>Renhållning</u>	635	8 665	9 500	3 000	3 000	3 000	3 000	30 800
SAMMANLAGT NETTO (exkl exploateringsintäkter)		228 523	232 815	161 015	84 845	97 163	230 427	1 034 788

Bilaga 5 Investeringar 2013-2018 (tkr)								2013-05-16
	<2013	2013	2014	2015	2016	2017	>2017	Totalt
Raksta etapp 8, inkomster	9 955	42 360	48 190	25 759	-31 955	0	0	94 309
<u>Investering i egna fastigheter, initierat av hyresgäster</u>								
Egen investering skolor / förskolor								
Samlingsanslag för fastighet, initierat av hyresgäster	1 610	16 035	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	92 645
<u>Investering i egna fastigheter, initierat av ägaren</u>								
Ventilation Stimmet								
Förskolekök								
Tyresövallen reovering omklädnadsrum								
Energisparåtgärder								
Reservkraft nya föreningsgården								
Omklädningsrum Trollbäckens IP								
Förskolan Galaxen ombyggnad								
Samlingsanslag för fastighet, initierat av ägaren	11 169	39 663	11 000	10 000	10 000	10 000	10 000	101 832

Bilaga 5 Investeringar 2013-2018 (tkr)								2013-05-16
	<2013	2013	2014	2015	2016	2017	>2017	Totalt
<u>Renhållning</u>								
Masshanteringsplats Mediavägen								
Trädgårdsavfallskompostering								
Samlingsanslag för renhållning								
	635	8 665	9 500	3 000	3 000	3 000	3 000	30 800
SAMMANLAGT 2013-		228 523	232 815	161 015	84 845	97 163	230 427	1 034 788

Bilaga 6. Taxor och avgifter

<u>Avgiftslag/taxa</u>	<u>Beslut</u>	<u>Index- reglering</u>	<u>Gäller from</u>	<u>Förvaltning</u>
Vigsel (avbokningsavgift och vigselavgift ej folkbokförd i Tyresö)	27 nov 2012 (KS)	nej	2012-11-27	Kansli
Kopieringstaxa Mindre justeringar	13 okt 2011(KF), 16 maj 2013(KF)	nej	2011-11-01 2013-06-01	Kansli
Felparkeringsavgift, kontrollavgifter, avgifter och viten för trafikanordningsplan, avgift för schaktnings-tillstånd Årlig prövning	16 maj 2013 (KF)	nej	2013-07-01	Samhälls- byggnadsförv
Avgift för upplåtelse av allmän platsmark samt flyttning, uppställning och skrotning av fordon Årlig prövning	16 maj 2013 (KF)	nej	2014-01-01	Samhälls- byggnadsförv
Taxa enligt alkohollagen och tobakslagen	15 dec 2011 (KF)	Ja, mot KPI (KS)	2012-01-01	Medborgar- fokus
Mät- och karttaxa	16 mars 2013 (MSU)	Ja, mot prisbas- belopp	2013-05-01	Samhälls- byggnadsförv
Kulturskolan Indexering av avgifter	16 maj 2013(KF)	Ja – mot KPI	2013-07-01	Utvecklings förvaltning
Biblioteksavgifter	11 juni 2009 (KF)	nej	2009-07-01	Utvecklings förvaltning

Bygglovsavgifter			I enlighet med PBL	Samhällsbyggnadsförv
Förskole- och fritidsavgifter			Styrs av nationell maxtaxa	Barn-och utbildnings förvaltning
Avgift för Fritidsklubb	14 april 2011 (KF)	nej	2011-08-01	Barn- och utbildnings förvaltning
Egenavgift för familjerådgivning	24 mars 2011 (KF)	nej	2011-06-01 Därefter höjning 2012	Socialförvaltning
Taxa inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning Justering - höjning förbehållsbelopp	14 april 2011 (KF) 15 nov 2012 (KF)	Indexering mot prisbasbeloppet	2011-05-01 2013-01-01	Socialförvaltning
Renhållningstaxa	14 febr 2013 (KF)	nej	2013-03-01	Samhällsbyggnadsförv
<i>Förslag reviderad taxa</i>	<i>12 juni 2013 (KF)</i>		<i>2014-01-01</i>	
VA-taxa anläggningsavgifter	17 nov 2011	Ja, konsumentenpris-index	2011-11-17	Samhällsbyggnadsförv
Brukningsavgifter	13 dec 2012		2013-01-01	
<i>Förslag revidering av brukaravgifter</i>	<i>12 juni 2013(KF)</i>		<i>2014-01-01</i>	
Lokaltaxor Kultur- och fritidsnämnden	10 maj 2012 (KF)	Nej	2013-01-01 Justering 2014-01-01	Utvecklingsförvaltning
Avgift förlorat Bibliotekskort	10 maj 2012	Nej	2013-01-01	Utvecklingsförvaltning
Taxa för nyttjande av Tyresövallen och Trollbäckens IP inklusive kontrollavgift	10 maj 2012	Nej	2013-01-01 Justering 2014-01-01	Utvecklingsförvaltning

Bilaga 7. Angående mål i Kommunplan 2014-2016

I kommunplan 2014-2016 har målen förtydligats dels genom omformuleringar och numrering dels anges vilket år målen ska vara uppfyllda. Även mätmetoder redovisas samt utgångsvärden där det är relevant. Vissa förtydliganden har också gjorts på grund av att några tidigare antagna mål inte längre kan följas upp då mätmetoderna har ändrats.

Nio mål, som tidigare fastställts i kommunplan 2012-2014 eller kommunplan 2013-2015, föreslås utgå. Det beror huvudsakligen på att målen inte uppfyller kraven på målformulering som framgår av styrprocessen; varje mål ska vara specifikt, mätbart, accepterat, realistiskt och tidsatt.

Följande mål föreslås utgå:

Kommungemensamma mål

1. Soliditeten (förhållandet mellan eget kapital och avsättningar samt skulder) uppgår 2015 till minst 45 procent.
De två kommungemensamma målen nr 9-10 inom området god och långsiktig bushållning styr soliditeten.
2. Minst 75 procent av alla anställda besvarar medarbetarenkäten och nöjd medarbetarindex är lägst 60 procent på alla arbetsplatser. År 2015.
Motsvarande mål finns 2014 och har omformulerats till 2016. Målet utgår 2015 på grund av att medarbetarundersökningen görs vartannat år och resultatet kan redovisas år 2014 respektive 2016.
3. Planerad kompetensutveckling, som följs upp i medarbetarsamtal, finns för alla medarbetare.
Uppfyller inte kraven på målformulering och mätbarhet, är mer en aktivitet.
4. Långtidssjukfrånvarons andel av antalet arbetade timmar uppgår till högst två procent.
Har ersatts av målet "Den totala sjuksfrånvaron är högst sex procent årligen".
5. Alla chefer deltar i en planerad och systematisk ledarutveckling. (2015)
Uppfyller inte kraven på målformulering och mätbarhet, är mer en aktivitet.

Verksamhetsområde nr 10 Gymnasium

6. Andelen elever på Tyresö gymnasium som fullföljer utbildningen uppgår till 98 procent.

Målet kommer att hanteras inom Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden.

Verksamhetsområde nr 11 Vuxenutbildning

7. I särskild utbildning för vuxna (Lärvux) har andelen godkända betyg (A-E) ökat med 10 procent årligen, bland de studerande som slutfört grundläggande och gymnasiala kurser. Samtliga som slutfört kurser inom träningskolan erhåller intyg.

Uppfyller inte kraven på målformulering och är inte realistiskt.

Verksamhetsområde nr 12 Arbetscentrum

8. Invånarnas självförsörjningsgrad har ökat

Målet har ersatts med ett kommungemensamt mål att andelen förvärvsarbetande ska öka, mål nr 4.

9. 80 procent av personer över 25 år som fått ekonomiskt bistånd i två månader deltar i av kommunen erbjuden praktik eller annan kompetenshöjande insats.

Uppfyller inte kraven på målformulering och är inte realistiskt eftersom

Arbetscentrum inte styr över hur stor andel som hänvisas dit. Målet finns kvar inom verksamhetsområde nr 14 Individ- och familjeomsorg.